PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OSTRÝ GRÚŇ NA PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2021 – 2026

(Strednodobý strategický rozvojový dokument vypracovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.)

Charakteristika: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v zmysle Zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja. Strategický dokument je v súlade s cieľmi a prioritami stanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku (VÚC), na území ktorého sa obec nachádza.

Objednávateľ: Obec Ostrý Grúň

Zhotoviteľ: © Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

text prešiel jazykovou úpravou

OBSAH

ÚVOD.....5

ČASŤ A
ANALYTICKO- STRATEGICKÁ ČASŤ.....17
1 AUDIT ZDROJOV.....17
1.1 Základná charakteristika obce Ostrý Grúň a vymedzenie územia.....17
1.1.1 Základné údaje o obci 17
1.1.2 História obce Ostrý Grúň.....18
1.1.3 Heraldické znaky obce.....20
1.1.4 Členstvo obce Ostrý Grúň v združeniach.....20
1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie.....20
1.3 Prírodné pomery.....21
1.3.1 Geomorfologické pomery a reliéf.....21
1.3.2 Geologické pomery.....22
1.3.3 Pedologické pomery.....22
1.3.4 Klimatické pomery.....23
1.3.5 Hydrologické pomery.....25
1.3.6 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia.....25
1.4 Demografická charakteristika.....26
1.4.1 Obyvateľstvo.....26
1.4.2 Dynamika obyvateľstva.....27
1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra.....28
1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva.....30
1.4.5 Zamestnanosť.....30
1.4.6 Nezamestnanosť.....31
1.5 Technická vybavenosť obce Ostrý Grúň.....32
1.6 Domový a bytový fond.....39
1.7 Doprava.....41
1.8 Športová infraštruktúra.....43
1.9 Kultúra.....44
1.10 Hospodárstvo.....46
1.11 Podnikateľské subjekty v obci 46
1.12 Neziskové inštitúcie v obci 46
1.13 Majetok obce a inštitúcie v správe obce.....46
1.14 Cestovný ruch.....47
2 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV.....53
2.1 Výsledky z dotazníkov 53
3 FINANČNÁ ANALÝZA 56
3.1 Finančná analýza obce Ostrý Grúň.....56

4 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....58
4.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Ostrý Grúň.....59
4.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce.....61
4.3 Analýza problémov.....62
ČASŤ B
STRATEGICKÁ ČASŤ.....62
5 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV.....62
5.1 Stratégia rozvoja obce Ostrý Grúň na obdobie rokov 2021− 2026.....62
5.2 Strategické ciele, programové osi a špecifické ciele rozvoja obce.....64
ČASŤ C
C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ.....69
6 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ OBCE OSTRÝ GRÚŇ
NA OBDOBIE ROKOV 2021 − 2026.....69
6.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov.....69
ČASŤ D
D REALIZAČNÁ ČASŤ.....77
7.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE
REALIZÁCIE PHRSR OBCE OSTRÝ GRÚŇ.....77
ČASŤ E
8 MONITOROVANIE PHRSR.....81
8.1 Spôsob monitorovania PHRSR 81
ČASŤ F
9 FINANČNÁ ČASŤ.....84
9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR.....84
ČASŤ G
ZÁVER.....86
ČASŤ H
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ.....87

ÚVOD

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ostrý Grúň na roky 2021 – 2026
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Žarnovica, obec Ostrý Grúň
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHRSR:	, uznesenie č.
Dátum platnosti:	01.01.2021 – 31.12.2026
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	29.12.2020

Obec Ostrý Grúň ako orgán miestnej samosprávy je oprávnená plánovať budúce smerovanie rozvoja obce. Plánovanie alebo programovanie je založené na systematickom prístupe, ktorý zabezpečuje, že budúce rozhodnutia vedenia miestnej samosprávy budú vykonávané na základe vopred stanovených a prerokovaných cieľov a vízií.

Kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý zohľadňuje konkrétne potreby a predstavy občanov, podnikateľov, záujmových skupín o budúcom rozvoji obce je *Program rozvoja obce* (PRO). Jedná sa o rozvojový dokument, ktorý sa spracováva spravidla na obdobie 5 – 7 rokov a je výsledkom strategického plánovania. Dokument zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja VÚC, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce (obec Ostrý Grúň územný plán zatiaľ nemá vypracovaný).

Existencia programu rozvoja obce je podmienená aj Zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Dokument PHRSR obce Ostrý Grúň s výhľadom do roku 2026 je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ostrý Grúň sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Ostrý Grúň, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ostrý Grúň na roky 2021 − 2026
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania zodpovedá p. starosta OcÚ Ostrý Grúň p. Mgr. Július Remenár - pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, poslancov a komisií obce, - do prieskumu bola zapojená aj verejnosť formou dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo prostredníctvom zasadnutí obecného zastupiteľstva a formou obecnej web. stránky.
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania PHRSR bolo vykonané od 21.8 2020 do 30.11.2020 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke
Financovanie spracovania	Náklady na spracovanie PHRSR obce Ostrý Grúň 2021−2026 budú financované z vlastných finančných zdrojov obce, schváleného rozpočtu na vypracovanie stratégie a nebudú znamenať dodatočné zaťaženie rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová												
Realizačná												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

PHRSR bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., ktorý definuje PHRSR obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery vývoja obce, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	**áno**		
Verejné informačné tabule	**áno**		
Informačné formuláre, tabuľky údajov	**áno**		
Internetové stránky	**áno**	**áno**	**áno**
Dotazník pre záujmové skupiny	**áno**	**áno**	**áno**
Verejné vypočutie	**áno**	**áno**	**áno**
Návšteva v dotknutom území	**áno**	**áno**	**áno**
Miestne poradné skupiny	**áno**	**áno**	**áno**
Riešenie problémov	**áno**	**áno**	**áno**

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2020

PHRSR obce Ostrý Grúň je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike (SR). Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (EÚ) (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

a) Miestnej úrovni

- **PHRSR obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Program odpadového hospodárstva,**
- **Viacročný rozpočet,**
- **Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS).**

b) Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom SR na roky 2014 – 2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať

na stránkach Úradu vlády ako Centrálneho koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.

- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- **Sektorový operačný program,** ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja** (PHRSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje príslušný samosprávny kraj.
- **PHRSR obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,**
- **Národný program reforiem, máj 2012,**
- **Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,**
- **Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,**
- **Program odpadového hospodárstva,**
- **Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020**
- **Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania**

c) Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- **Stratégia EÚ 2030** - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- **Spoločný strategický rámec EK,**
- **Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),**

- **CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji,**
- **CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry** – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- **CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu**,
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán národného programu reforiem SR 2020,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu,**
- **Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan),** ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- **Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework),** ktorý bude vytvorený na základe **Národného rozvojového plánu** v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- **Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme),** ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- **Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme),** ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- **Strategické usmernia Spoločenstva (SUS) – ROP** odráža 1 usmernenie SUS t.j. *„urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“*, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. *„vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“.*

Zdroje a dokumenty:

V súlade so snahou SR o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave PHRSR obce Ostrý Grúň nasledovné strategické dokumenty:

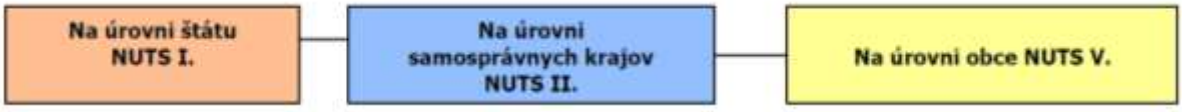

Podporné materiály:

Pri vypracovaní PHRSR obce Ostrý Grúň boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto

zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Ostrý Grúň má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2030 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

- **Partnerská dohoda** (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2030. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

- **Operačné programy** (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EU. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2030 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2030.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2030:

1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy;
12) zlepšenie zdravotnej starostlivosti;
13) posilnenie hospodárskeho riadenia; v záujme stability a zjednotenia;
14) vytvorenie dohody pre jednotný trh;
15) podpora environmentálnej udržateľnosti;
16) rast prostredníctvom znalostí; posilnenie postavenia jednotlivcov;
17) posilnenie európskeho výskumného priestoru; zvýšenie závažnosti otázky financovania výskumu a vývoja;
18) zvyšovanie inovácií a tvorivosti;
19) zlepšenie demografickej situácii so zameraním výziev spojených so starnutím, migrácie a integrácie;
20) zlepšovanie aktívneho prístupu k prisťahovaleckej politike;

21) lepšie kontrolovanie a zlepšovanie prístupu v spoločnej európskej prisťahovaleckej politike- zabezpečenie dôveryhodného systému riadenia vonkajších hraníc EÚ vrátane koordinovaného systému vydávania víz štátnym príslušníkom tretích krajín; lepšie zabezpečenie vnútornej bezpečnosti EÚ v súvislosti s vonkajšou bezpečnosťou;
22) zabezpečenie energetickej bezpečnosti a opatrení v rámci zmien klímy: nová priemyselná revolúcia; hľadanie udržateľnej výroby energie; zníženie vonkajšej energetickej závislosti EÚ;
23) vedenie boja proti zmenám klímy;
24) vytvorenie európskeho bezpečnostného modelu; vytvorenie obranného modelu;
25) budovanie kultúry spolupráce: bezpečnosť ako nadnárodný verejný záujem;
26) zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti Európy atď.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie;
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť;
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce;
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov ;
- moderná a profesionálna verejná správa.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b.c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	
				4,5,6,	
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
				5,6,7,9,10,	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer – 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2030.

rozmer – 2

PHRSR obce Ostrý Grúň integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Ostrý Grúň na roky 2021 - 2026 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHSR obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2030, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov, pre Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej PHRSR integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2030; z Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Osnovu PHRSR obce Ostrý Grúň znázorňuje schéma 1.

Schéma 1 Osnova PHRSR

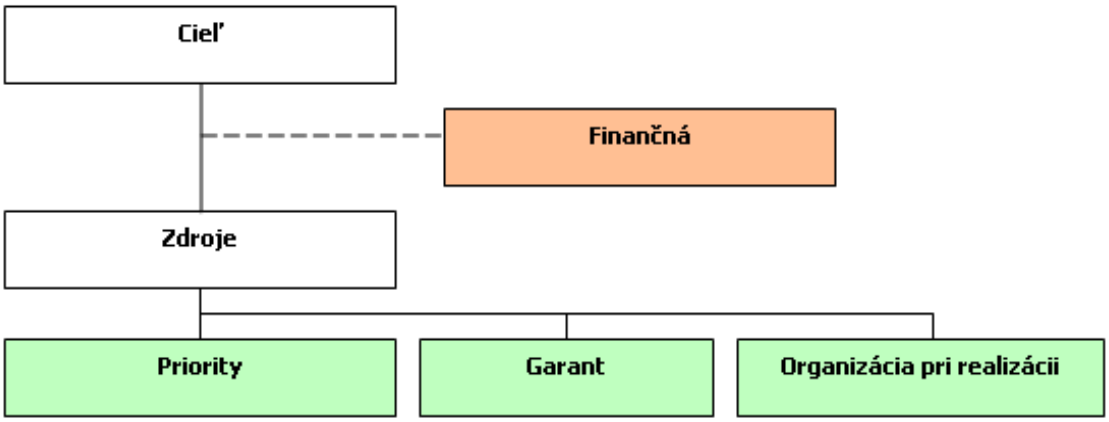

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

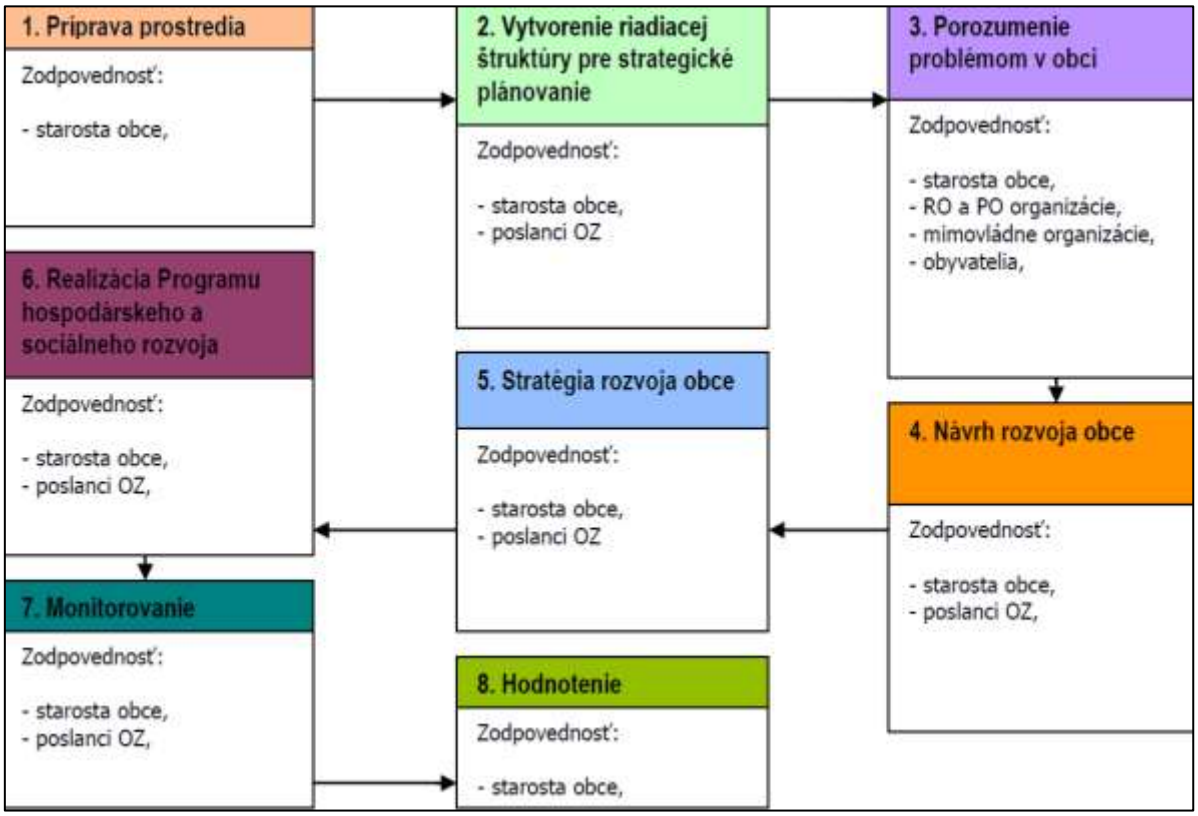

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

Fáza 1: Inventarizačná, analytická a prognostická časť tvorby PHRSR

V tejto fáze PHRSR nadväzuje na kľúčové zameranie/vízie a na hlavný cieľ, na kľúčové výzvy, problémy, impulzy a možné riešenia. PHRSR vo svojom obsahu poskytuje súbor analýz, zozbieraných zdrojov a informácií o obci Ostrý Grúň pre ďalšiu tvorbu a implementáciu stratégie. Pri realizácii analytickej časti bola využitá SWOT analýza doplnená o údaje relevantné pre tvorbu samotného dokumentu PHRSR.

Jednotlivé analýzy obsahujú socioekonomické analýzy, územno-technické analýzy, prírodno-environmentálne analýzy zamerané na analýzu prírodného prostredia a inštitucionálno-organizačné analýzy. Na základe parciálnych analýz v tejto uvedenej štruktúre mohla obec Ostrý Grúň identifikovať hlavné faktory a disparity rozvoja v území. V rámci SWOT analýzy obec zadefinovala strategické smerovanie, priority a ciele PHRSR.

Fáza 2: Strategická časť: Definovanie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR

Primárne analýzy o doterajšom vývoji a stave obci Ostrý Grúň predstavujú koncentrovaný zdroj informácií pre prioritné oblasti rozvoja obce, z ktorých vyplývajú opatrenia a následné aktivity predložené pre riešenie jednotlivých problémových oblastí rozvoja. Podrobný plán konkrétnych aktivít je obsiahnutý v akčnom pláne. Jednotlivé akčné plány a projektové návrhy by mali napĺňať vízie obce. Sú spracované na úrovni činností, časovej a finančnej náročnosti. V rámci tohto kroku stratégie boli zosumarizované všetky výstupy PHRSR, ktoré boli predložené na participatívne pripomienkovanie obecnému zastupiteľstvu obce Ostrý Grúň. Navrhované zmeny boli doplnené a implementované do stratégie PHRSR.

Fáza 3: Programová časť: Návrh vlastnej stratégie- strategického prístupu, postupu a nástrojov na naplnenie vízie, hlavného cieľa, priorít a systému cieľov

V tejto fáze PHRSR bol identifikovaný prístup, postup a nástroje (opatrenia, aktivity, programy a projekty) v časovej následnosti a v priestorovej súvislosti pre realizovanie jednotlivých krokov stratégie. V tejto fázy obec Ostrý Grúň navrhla vlastnú stratégiu, ktorá dosiahne naplnenie celého systému počnúc víziou až po systém cieľov PHRSR. Obec sa rozhodla presadzovať integrovaný prístup a zameriavať sa na inovačne orientované Smart stratégie rozvoja integrujúce tvrdé infraštruktúrne riešenia s mäkkými organizačnými, inštitucionálnymi a sociálnymi inováciami, ktoré využívajú najnovšie poznatky zo sociálnych, prírodných a technických vied a najmodernejšie technológie pre efektívny a udržateľný rozvoj a zabezpečenie kvality života obyvateľov a kvality podnikateľského prostredia. Implementácia Smart stratégie rozvoja nie je o zvyšovaní výdavkov, ale o efektívnejšom využívaní finančných zdrojov, ktoré obci majú priniesť úsporu v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Fáza 4: Realizačná časť- Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

V tejto fáze PHRSR je zamerané na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Fáza 5: Implementačná časť: Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR

V tejto fáze obec Ostrý Grúň vypracovala podrobný plán implementácie stratégie, ktorá je obsiahnutá v PHRSR. Definuje harmonogram implementácie stratégie a v jeho rámci aj konkrétne úlohy pre implementáciu navrhovaných nástrojov vrátane subjektov zodpovedných za splnenie a určenie výstupov realizácie týchto úloh, ktorý je reprezentovaný akčným plánom implementácie. V rámci PHRSR je zabezpečený systém monitorovania a transparentného hodnotenia, čiže napĺňania cieľov stratégie a taktiež plán využitia zdrojov vrátane zostaveného finančného plánu implementácie stratégie. Obsahom PHRSR sa stali konkrétne činnosti a úlohy, ku každej činnosti a úlohe sú priradení partneri zodpovední za ich vykonanie a dôraz bol kladený aj na časový systém rozpočtového programovania územnej samosprávy.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EU. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácií realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z. z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov ako aj zdroje zo Štrukturálnych fondov EÚ.

Monitorovanie a vyhodnocovanie PHRSR

V rámci monitorovania sa budú identifikovať možné riziká a navrhovať opatrenia na ich zníženie. V procese monitoringu je vytvorený monitorovací výbor zo zástupcov obecného zastupiteľstva, ktorí bude zodpovedať za plnenie priorít a cieľov PHRSR.

V systéme hodnotenia bude vypracovávaná monitorovacia správa o realizácii priorít a cieľov PHRSR, ktorá bude hovoriť o úspešnosti plnenia priorít a cieľov. V rámci

implementácie stratégie v rámci tejto aktivity je vypracovaný aj finančný plán využitia zdrojov a finančný plán implementácie stratégie PHRSR. Finančný plán implementácie stratégie identifikuje finančné objemy, grantové, revolvingové, investičné, neinvestičné zdroje a spôsoby financovania projektov (vlastné zdroje, pôžičky, verejné financie, súkromné zdroje, grantové schémy a pod.)

Fáza 6: Prerokovanie a schvaľovanie PHRSR

Integrálnou súčasťou tejto fázy je prerokovanie a schvaľovanie PHRSR dotknutou verejnosťou a dotknutými orgánmi. V návrhu postupu a v harmonograme participatívnej tvorby a schvaľovania PHRSR je treba integrovať procesy strategického environmentálneho hodnotenia. Na základe preloženia Oznámenia o strategickom dokumente príslušný orgán stanoví rozsah hodnotenia podľa zákona č 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Takto spracovaný a schválený PHRSR obecným zastupiteľstvom je predložený VÚC.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

ANALYTICKO-STRATEGICKÁ ČASŤ

ČASŤ A

1. AUDIT ÚZEMIA

1.1 Základná charakteristika obce Ostrý Grúň a vymedzenie územia

1.1.1 Základné údaje o obci

- **Sídlo obecného úradu:** Ostrý Grúň 193, 966 77 Ostrý Grúň
- **Telefón:** +42145 686 61 14
- **Mail:** obec@ostrygrun.sk; starosta@ostrygrun.sk
- **Web:** www.ostrygrun.sk

Administratívne začlenenie:

- **Štát: Slovensko**
- **Kraj:** Banskobystrický
- **Okres:** Žarnovica
- **Región:** Tekov
- **Mikroregión:** Kľakovská dolina
- **IČO:** 00320901
- **Počet obyvateľov**: 543 (Stav k 31.12.2019)
- **Hustota:** 32,5 obyv. na km^2
- **Rozloha:** 16.71 km^2 (1671 ha)
- **Nadmorská výška obce:** 450 m n. m.
- **Súradnice**: 48º33'49" S 18º39'47"V
- **Prvá písomná zmienka o samostatnej obci pochádza z roku** 1951
- **Starosta:** Mgr. Július Remenár

Obec Ostrý Grúň sa nachádza v Kľakovskej kotline v pohorí Vtáčnik, na brehu Kľakovského potoka. Zaraďuje sa medzi vidiecke sídla a je lokalizovaná v intenzívne využívanej krajine s prírodnými a s diferencovanými socioekonomickými podmienkami. Obec sa nachádza na okraji intenzívne urbanizovaného priestoru a na okraji hlavnej dopravnej trasy Kľak – Žarnovica. Predstavuje žiarsko-žarnovické ťažisko osídlenia nadregionálneho až celoštátneho významu a žarnovicko-novobanské ťažisko osídlenia regionálneho až lokálneho významu. Kataster obce Ostrý Grúň sa nachádza na 48º33'49" zemepisnej šírky a 18º39'47" východnej dĺžky v Banskobystrickom kraji, v okrese Žarnovica. Obec Ostrý Grúň nasleduje v reťazovom spojení obcí Kľakovskej doliny. Kataster má rozlohu 1671 ha, prevažná časť z tejto plochy pripadá na záhrady, lúky, vodné plochy a lesy. Cez obec preteká Kľakovský potok a jeho údolím aj Pokutský potok. Obec sa zaraďuje do regiónu Tekov. Obec má spolu 543 obyvateľov (Stav k 31.12.2019). Lokalizáciu obce Ostrý Grúň v rámci okresu Žarnovica dokumentuje Obrázok 1.

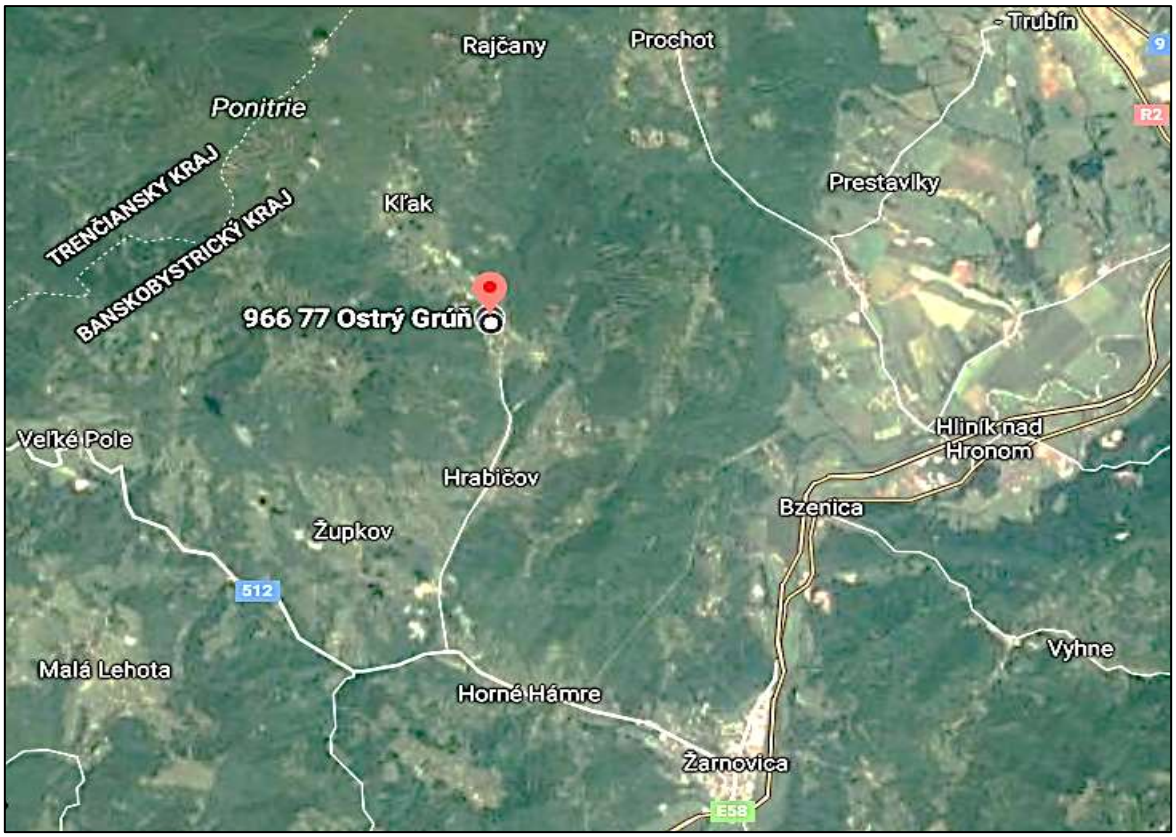

Obrázok 1 Lokalizácia obce Ostrý Grúň v rámci okresu Žarnovica

Intravilán obce leží v nadmorskej výške od 386 m n. m. – do 805 m n. m., stred obce vo výške 450 m n. m. Obec Ostrý Grúň sa nachádza geograficky v strednom Pohroní.

1.1.2 História obce Ostrý Grúň

História o obci Ostrý Grúň hovorí, že vtedajšiu osadu založili utekajúci ľudia pred Turkami od juhu maďarských hraníc, čomu nasvedčovali aj priezviská osád ako napr. Baláž, Seget a Jánoš. Druhý príbeh hovorí o tom, že prvé osady na tomto území vystavali drevorubači majiteľa hradu Revište, nakoľko jemu patrili lesy komory Banskej Štiavnice, Šášova, Žarnovice a Revišťa až po vrchol Vtáčnika. Obidve tieto prvé písomné zmienky spadajú do 16. až 17. storočia (z rokov 1763 – 1765).

Pôvodná osada sa spomína pod názvom Ostrý Grúň a dostala pomenovanie podľa vrchu Ostrý Grúň. V tomto období patrila obec kvôli tomu, že mala málo domov pod obec Kľak, neskôr patrila obci Hrabičov. Samostatná obec sa od obce Hrabičov odčlenila 2. januára 1951.

Hlavnú zložku obživy tvorilo drevorubačstvo, neskôr roľníctvo a chov dobytka. Miestni obyvatelia pracovali v odvetví lesného hospodárstva a politicky sa hlásili k robotníckemu hnutiu.

Dňa 21. januára 1945 bola obec čiastočne vyvraždená a následne bola vypálená nemeckou jednotkou Edelweiss, pretože domáce obyvateľstvo poskytovalo úkryt, jedlo, oblečenie i lieky partizánom. V osudnú tzv. „Krvavú nedeľu“ v obci zhorelo 128 domov a o život prišlo 64 obyvateľov. Ostrý Grúň mal aj svoj mlyn s elektrickým osvetlením. V roku 1930 mal Ostrý Grúň spolu s obcou Hrabičov 1284 obyvateľov.

Významné dátumy z histórie obce:

- 1747 - prvý zvon
- 1840 - prvý mlyn
- 1878 - vybudovaná cesta z Brodu do Kľaku
- 1880 - postavená Kaplnka
- 1910 - postavená škola
- 1926 - postavená úzkokoľajka zo Žarnovice do Kľaku
- 1930 - založený v obci Dobrovoľný hasičský zbor
- 1933 - postavené 3 betónové mosty cez potok
- 1947 - začatá autobusová doprava cez obec
- 1959 - odovzdaný kultúrny dom do užívania, výstavba miestneho rozhlasu
- 1961 - výstavba vodovodu
- 1963 - výstavba futbalového ihriska, výstavba murovanej zvoničky
- 1965 - zrušenie lesnej železnice zo Žarnovice do Kľaku
- 1966 - zriadená pamätná izba
- 1968 - začiatok výstavby verejného osvetlenia
- 1975 - výstavba novej budovy MNV a pošty, začiatok činnosti ZPOZ
- 1977 - výstavba nového futbalového ihriska, začiatok prevádzky v priestoroch starého MNV
- 1978 - výstavba MŠ
- 1987 - výstavba domu smútku, prístavba požiarnej zbrojnice – vytvorenie 2 garáží, nadstavba požiarnej zbrojnice – šatne a sociálne zariadenia pre šport
- 1993 - začiatok zapájania televízneho káblového rozvodu v obci
- 1996 - postavené asfaltové volejbalové ihrisko
- 1998 - kolaudácia novopostaveného hostinca a obchodu v hornej časti obce, obec sa stala vlastníkom rekreačného zariadenia
- 2001 - vybudovanie bezdrôtového obecného rozhlasu, postavený rímsko – katolícky kostol, začiatok rekonštrukcie verejného vodovodu
- 2004 - ukončenie plynofikácie obce, asfaltovanie miestnych komunikácií
- 2009 - rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci
- 2009 - prístavba spoločenskej miestnosti v rekreačnom zariadení obce
- 2009 - rekonštrukcia prípravy teplej úžitkovej vody v rekreačnom zariadení obce (kolektory)
- 2009 - rekonštrukcia miestnych komunikácií - cesta do Segetov
- 2014 - vybudovanie multifunkčného ihriska
- 2018 - vybudovanie 16 bytových jednotiek
- 2019 - rekonštrukcia požiarnej zbrojnice (zabezpečenie nového požiarneho vozidla)
- 2019 - vybudovanie bezbariérového prístupu na obecný úrad
- 2019 - rekonštrukcia vnútorných priestorov obecného úradu
- 2019 - rekonštrukcia obecnej zastávky
- 2019 - zakúpenie a inštalácia meračov rýchlosti
- 2019 - zriadenie Dobrovoľného hasičského zboru (12 ľudí)
- 2020 - v rámci Kľakovského regiónu- zabezpečenie separovania biologicky rozložiteľného odpadu
- 2020 - rekonštrukcia sociálneho zariadenia v Materskej škole
- 2020 - rekonštrukcia rekreačného zariadenia Dopravárik

História úradu:

Obecný úrad vznikol 2. januára 1951. Osada sa stala obcou a začala cestu samostatnej dediny. Tu sa začal jej rozvoj. Postupne po výstavbe nových rodinných domov a bytových jednotiek v bytových domoch sa začala dedina rozrastať. Postavil sa kultúrny dom, obecný úrad, pošta, pouličné osvetlenie, vodovod, nákupné stredisko s pohostinstvom a iné. Dnes všetky tieto budovy plnia svoj účel. ako napr. dom smútku, obecný úrad, požiarna zbrojnica, materská škola, rekreačné zariadenie Dopravárik, strelnica atď.

1.1.3 Heraldické znaky obce

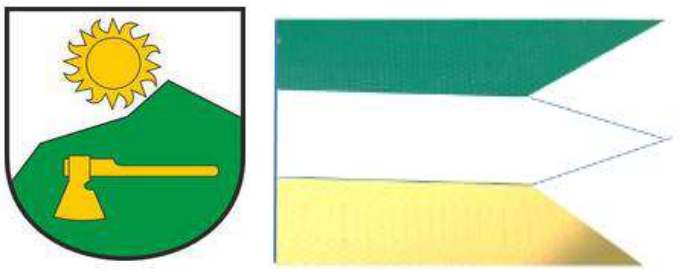

Erb obce Ostrý Grúň tvorí v bielom štíte zelený horský chrbát s vľavo posunutým vrcholom, preložený žltou položenou a prevrátenou sekerou a prevýšený zlatým slnkom striedavých lúčov.

1.1.4 Členstvo obce Ostrý Grúň v združeniach

Obec Ostrý Grúň je členom v niekoľkých združeniach: ZMOS, Mikroregión Kľakovská dolina, Združenie obcí Kľakovskej doliny. Obec patrí medzi partnerské obce Napajedla (Česká republika) a Kantanos (Grécko). Obec je aj členom Oblastnej organizácie cestovného ruchu GRON, ktorá má sídlo v Novej Bani.

V obci dňa 15.04.2019 bolo založené pod IČO 52334627 aj Občianske združenie pod názvom „Športovo-strelecký klub Ostrý Grúň“, ktoré vytvára aktivity na obecnej Strelnici.

1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie

Obec podľa počtu obyvateľov, v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len *„Stavebný zákon“*) v znení neskorších predpisov nepodlieha povinnému spracovaniu územnoplánovacej dokumentácie. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov využila skutočnosť vypracovať PHRSR, ktorý ho bude nahrádzať.

Obec Ostrý Grúň sa riadi iba dokumentmi VÚC Banská Bystrica, ktorý má schválený územný plán Veľkého územného celku a podľa Nariadenia vlády SR č. 263/1998 Z. z. Obec v tomto zmysle sa rozhodla zaobstarať a aktualizovať pôvodný rozvojový dokument PHRSR, ktorý bude akceptovať dokumenty vyššieho stupňa a bude kvalitným dokumentom pre obec a to na obdobie rokov 2021 – 2026.

1.3 Prírodné pomery

Abiotické zložky krajinnej štruktúry predstavujú súbor tých prvkov krajiny a ich vzťahy, ktoré tvoria pôvodný a trvalý základ pre ostatné krajinné štruktúry. Charakteristika abiotických zložiek je spracovaná na základe štúdie Kľakovská dolina (Od Žarnovice po Vtáčnik), ktorej autorom je Bielik a kol. 2005, Trempoš, 2000, Mazúrek, 1963 atď.

Analýza biotických podmienok záujmového územia je zameraná na špecifikáciu, charakteristiku a priestorovú diferenciáciu vlastností živej zložky krajiny. Biotické zložky v riešenom predmetnom území boli rozdelené do dvoch základných blokov- charakteristiky rastlinstva (flóry) a živočíšstva (fauny). Na celom území Kľakovskej doliny prevažuje lesná fauna, ktorú na južne exponovaných a otvorených svahoch a bralách nahradili teplomilné panenské druhy. Viac ako polovicu rastlinnej prikrývky celého územia tvorí les (viac ako 80%), pričom lesnatosť územia je 65 % z čoho je 85% hospodárskych lesov. Súvislé lesné porasty sú v severnej časti územia, kde pokrývajú okrem údolia potoka Kľak všetky okolité svahy kopcov. Nachádzame tu dubovo-bukovo-jedľové porasty, vo vyšších a severných expozíciách s prímesou ihličnanov, prevažne smreka na hrebeňoch a horských chrbtoch s prímesou smrekovca, na južných suchých skalnatých terénoch s borovicou. Na celom území Kľakovskej doliny rastie viac ako 1460 rastlinných druhov.

Územie sa vyznačuje rozmanitosťou a bohatstvom živočíšnych druhov. Zo zoografickej stránky oblasť Kľakovskej doliny patrí hlavne do zóny lesov eurosibírskej podoblasti, na niektorých miestach sa vyskytujú teplomilné prvky stepnej zóny, bolo tu zistených okolo 5 500 druhov živočíchov, z ktorých je chránených 183 druhov. V súvislých lesných porastoch sa vyskytuje celá škála poľovnej zveri.

1.3.1 Geomorfologické pomery a reliéf

Severný krajinný celok tvoria katastrálne územia Kľak a Ostrý Grúň. Obec Ostrý Grúň spolu s okolitými obcami tvoria tzv. južný krajinný celok Kľakovskej doliny. Severnú časť územia tvorí hornatinový až vysočinový podhôľny reliéf (vrchol Vtáčnika). Ostatné územie možno charakterizovať ako planinu, ktorá je rozrezaná dolinami a eróznymi brázdami v údoliach vodných tokov. Najvyššia nadmorská výška je na Vtáčniku – 1346 m v severnom cípe územia. Najnižšia nadmorská výška je v údolí potoka Kľak na JV územia – 250 m. Reliéf v území je výrazne členitý, pestrý a zaujímavý, čo dáva predpoklady pre rozvoj rekreácie a turizmu. Celé riešené územie leží v geomorfologickom celku Vtáčnik, oblasti Slovenské stredohorie.

Z Ostrého Grúňa vedú turistické chodníky do národnej prírodnej rezervácie (NPR) Vtáčnik, na Pokutský vodopád, do prírodnej pamiatky Ostrovica ako aj do chráneného areálu Ivanov salaš. Chotár obce sa v súčasnosti využíva na turistické a rekreačné účely (Bielik a kol., 2005).

Dotknuté záujmové územie sa nachádza v území Chránenej krajinnej oblasti Ponitrie.

Reliéf skúmaného územia predstavuje dvojrozmerný útvar- styčnú plochu pevného povrchu Zeme s atmosférou alebo hydrosférou. Je jedným z rozhodujúcich prirodzených diferenciačných faktorov. Zásadne ovplyvňuje horizontálny aj vertikálny tok látky a energie. Na vlastnosti reliéfu sa preto zákonite viažu vlastnosti ostatných zložiek krajiny. Ich interpretácia umožňuje poznať charakter a dynamiku súčasných i minulých v krajine prebiehajúcich procesov (Trempoš, 2000).

1.3.2 Geologické pomery

Celé územie Slovenska patrí ku karpatskej horskej sústave. Patrí k Západným Karpatom, v ktorých môžeme rozlíšiť dve základné časti, staršiu-Vnútorné Karpaty a mladšiu-Vonkajšie Karpaty (Mazúr, Lukniš, 1980).

Územie Kľakovskej doliny sa nachádza v oblasti Vnútorných Karpát, kde prevažná časť územia je z hľadiska geologického vývoja súčasťou sopečných pohorí a Štiavnické vrchy, Pohronský Inovec a Vtáčnik). Hlavná sopečná aktivita sa viaže na obdobie mladších treťohôr (pred 16,4−10,5 mil. rokov). V prvých štádiách vulkanizmu dominovali lávové prúdy, prieniky a explózie andezitového zloženia, zavŕšené vznikom mohutnej 6 km vysokej sopky-štiavnického stratovulkánu. Záver vulkanickej činnosti mal ryolitový charakter. Po dlhom období kľudu bola sopečná aktivita obnovená v štvrtohorách, pred 120−130 tisíc rokmi, explóziou vulkánu, počas tohto obdobia sa sformovala aj rieka Hron. Pohronský Inovec, ktorý tvorí hranicu Kľakovskej doliny bol jej eróznou činnosťou morfologicky oddelený od Štiavnických vrchov (Bielik a kol. 2005).

Celé územie Kľakovskej doliny je tvorené vulkanickými horninami, najmä pyroklastikami andezitov, v ktorých sa nachádzajú ostrovkovite pyroxenické andezity. V území sa nenachádzajú žiadne hospodársky významné ložiská surovín.

1.3.3 Pedologické pomery

Celé územie Kľakovskej doliny z hľadiska výskytu pôdnych zdrojov je významné, nakoľko sa tu vyskytujú zastúpenia rôznych druhov a typov. Pôda je jednou z podmienok existencie rastlín, ktoré sú základným zdrojom výživy živočíchov. Kvalita pôd je závislá predovšetkým od podnebia. Ovplyvňuje ju však aj podklad, sklon, terénne a iné faktory. V oblasti mikroregiónu Kľakovskej doliny sa viac vyskytujú výnosné hnedé pôdy, pretože podkladom sú andezity a andezitové tufy. Zvyšky týchto pôd sú prevažne piesočnato-hlinité a hlinité a v spodinách sa vyskytujú hlinité až ílovito-hlinité. Pás nivných pôd sa nachádza v dolnej časti Kľakovského potoka. Sú veľmi úrodné, ale často zamokrené (Bielik a kol., 2005).

Za priaznivých petrografických i terénnych podmienok sa v andezitoch tvoria stredne hlboké až hlboké pôdy majúce ráz normálnych až ťažkých hlín. Obtiažne zvetrávajúce odrody, zvlášť v členitom teréne, dávajú len plytké pôdy s prímesou úlomkou materskej horniny alebo na svahoch aj kamenité pôdy. Údolia potokov a potôčikov sú pôvodne pravidelné, tufmi tvorené svahy, rozdelené na chrbty tvoriace vrchovinu. Tufy sú pre vodu priepustné, čím vznikli strmé svahy skláňajúce sa do údolia potokov a potôčikov a spolu s plochými temenami chrbtov tvoria charakteristický reliéf terénu (Bielik a kol., 2005). Na celom území doliny sa vyskytujú kambizeme, ktoré možno charakterizovať ako pôdy stredne skeletnaté (najmä vo vyšších nadmorských výškach). Majú dobrú, až priemernú zásobu živín a patria medzi vhodné pôdy pre pestovanie lesa, ale sú tiež perspektívne pre poľnohospodárstvo, najmä pre TTP. Z pôdnych typov sa v riešenom území vyskytujú hlavne pôdy hlinité, ktoré so stúpajúcou nadmorskou výškou prechádzajú cez pôdy piesočnato- hlinité, až do hlinito-piesočnatých (Bielik a kol., 2005).

Orná pôda je vzhľadom na pomerne vysokú sklonitosť územia málo zastúpená. Vyskytujú sa v podobe rozlohou malých políčok, ktoré sú roztrúsené takmer po celej južnej časti územia. Tieto malé mozaikovito usporiadané plochy ornej pôdy vznikli na základe spôsobu osídlenia v podobe samôt. Na andezitových stráňach sa vyskytujú asi do 450 m n. m. na hlbokých hlinitých až ílovito-hlinitých sedimentoch rôzne oglejené, ilimerizované pôdy až pseudogleje. Asi do 700-800 m n. m. hnedé pôdy nasýtené a od 700-800 m n. m. do 1340 m n. m. hnedé pôdy kyslé, na vrcholovom širokom chrbte s bralným reliéfom

premiešané so surovými pôdami. Na nivách tokov sú nivné a glejové pôdy (Bielik a kol., 2005).

Poľnohospodárska pôda v obci nie je intenzívne obhospodarovaná. V obci sa nachádzajú len menšie plochy, na ktorých sa nachádzajú ovocné sady. Na menších úrodných plochách v blízkosti rodinných domov sa pestujú prevažne zelenina a okopaniny-zemiaky, fazuľa, kukurica a iné. a to len pre priamu spotrebu majiteľov. Existujúce sady a záhrady sa viažu na okolie sídel a slúžia len na pestovanie ovocia.

1.3.4 Klimatické pomery

Podnebie v takmer celom území skúmanej oblasti sa vyznačuje veľkou premenlivosťou, čo je ovplyvnené oceánskymi a kontinentálnymi vzdušnými masami, ako i členitosťou povrchu a nadmorskou výškou. Územie obce Ostrý Grúň patrí podľa Lapina (202) do európsko-kontinentálnej, kotlinovej klimatickej oblasti do pomerne mierneho teplého, suchého pásma, s oceánskym mierne vlhkým vzduchom, ktorý sa transformuje na kontinentálny, vrchovinovo horský chladný až mierne chladný vzduch. Zahŕňa poväčšine hlavné údolie Kľakovského potoka. Mikroregión Kľakovská dolina spadá z desaťstupňovej škály charakteristík do druhej (chladnejšej) oblasti (Bielik a kol., 2005).

Suma priemerných denných teplôt viac ako 10°C predstavuje 2500 – 2200 a počet dní s teplotou vzduchu nad 5°C je 215. Priemerná teplota vzduchu v januári je –2 ^{o}C až – 5°C a priemerná teplota vzduchu za vegetačné obdobie (IV – IX) sa pohybuje od 13 °C do 15°C (Bielik a kol., 2005).

Priemerné ročné zrážky sú 650 – 850 mm a priemerná ročná teplota vzduchu je – 4,75^{o}C v januári a 17,25^{o}C v júli. Vo vyšších polohách (pohorie Vtáčnik) je chladná klimatická oblasť s horskou studenou klímou, kde sa ročné zrážky pohybujú od 1000 do 1400 mm a teplota vzduchu – 6,5^{o}C v januári a 12,5^{o}C v júli. Popri prúdení oceánskeho vzduchu je tu i južné prúdenie od Stredomoria, prinášajúce najvýdatnejšie zrážky najmä na jeseň a na jar, ako aj arktického vzduchu, ktorý prináša ochladenie najmä v zime. Charakter podnebia vyplýva z rozmanitosťou územia a je vyjadrený priemermi jednotlivých klimatických prvkov a ich častosťou. Základné zhodnotenie klimatických pomerov katastra sa opiera zväčša o dáta SHMÚ Sliač 2020.

Prevláda tu teplá až mierne chladná horská klíma s ročným úhrnom zrážok 600 – 900 mm. Nižšie časti pohoria patria do mierne teplej. Priemerné ročné teploty v okolí Hrona sa pohybujú okolo 8°C. Vyššie klesajú a na severozápadnej časti na hrebeňoch Vtáčnika dosahujú len okolo 5°C. Najteplejšími mesiacmi sú júl s 18°C a august so 17°C, najchladnejšími sú január a február s dlhoročným priemerom – 2°C. Mrazové obdobie vymedzené priemernou dennou teplotou vzduchu 0 ^{o}C a menej trvá v priemere 70 dní od polovice decembra do začiatku druhej dekády februára (SHMÚ, Sliač, 2020).

V priebehu roka je najteplejším mesiacom júl s priemernou mesačnou teplotou vzduchu 18,1^{o}C a viac v priemere v 60 dňoch a na 30°C a viac v priemere v 12 dňoch. V horúcich letách vystupujú absolútne maximá teploty vzduchu až na 38°C. Priemerná teplota vzduchu vo vegetačnom období je 14°C. Minimálna teplota vzduchu klesá pod 0°C v priemere v 118-tych a maximálna teplota vzduchu v priemere v 20-tych dňoch. Teplotu vyššiu ako 15°C má sto dní v roku. Priemerný počet letných dní s teplotou vyššou ako 25°C je päťdesiat. Priemerný počet ľadových dní s maximálnou teplotou – 0,1^{o}C a nižšou je viac ako tridsať (SHMÚ, Sliač, 2020). Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v ^{o}C dokumentuje tab. 1. a graf 1.

Tabuľka č. 1: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v ^{o}C.

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
^{0}C	-2,4	-0,4	3,5	8,7	13,2	16,8	18,1	17,3	13,3	8,6	4,1	-0,3	8,4

Zdroj: Kol. autorov: SHMÚ Sliač, 2020

Graf číslo 1: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v ^{o}C

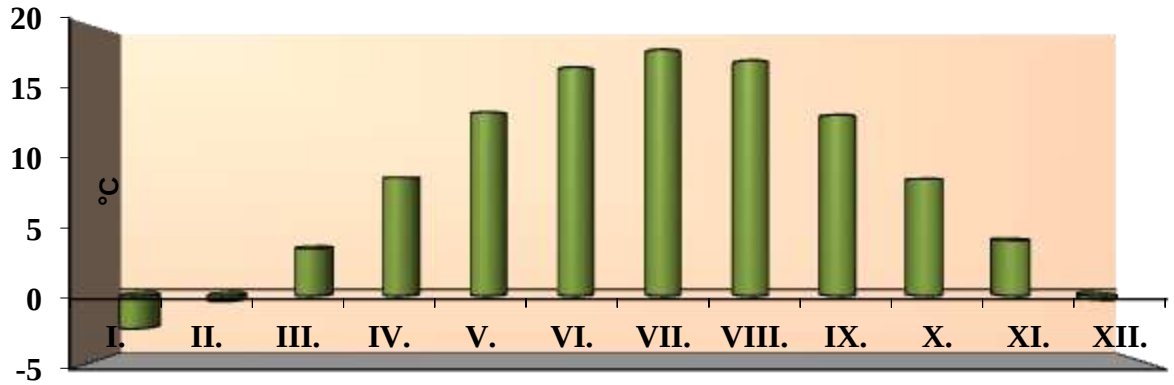

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

S teplotou vzduchu úzko súvisí aj relatívna vlhkosť vzduchu. Najvyššia relatívna vlhkosť je v zimných mesiacoch, kedy prevláda západné alebo severozápadné prúdenie vzduchu. Najnižšia vlhkosť je v letných mesiacoch jún a júl. Vzhľadom na kotlinový charakter a otvorenosť územia, je lokalita pomerne dobre vetraná, čo je priaznivé z hľadiska rozptylu znečisťujúcich látok.

Oblasť Kľakovskej doliny patrí medzi oblasti s komplikovanými veternými pomermi. Čo sa týka veterných pomerov v členitom reliéfe danej krajiny je prúdenie vzduchu rôznorodé. Závislé je najmä na orientácie dolín, expozície a sklonitosti svahov. V ročnom priemere prevláda vietor totožný so smerom vyznačeného údolia, prípadne svahu. Vpádom novej studenej vzduchovej hmoty sa vyskytujú v doline silné padavé vetry, ktoré majú niekedy ničivé účinky v lesných porastoch. Najčastejšie prichádzajú na začiatku jari a najmenej na konci leta. V údolných záveterných lokalitách sa priemerné ročné rýchlosti vetra pohybujú v rozsahu 1-1,5 m/s a zastúpenie slabého prúdenia vzduchu s priemernými rýchlosťami do 2 m/s je až 80%. Najväčšia veternosť je vo vrcholových polohách kopcov, v ktorých priemerné ročné rýchlosti vetra sa pohybujú v rozsahu 3-3,5 m/s a slabé prúdenia vzduchu s priemernými rýchlosťami do 2 m/s sa vyskytuje v priemere v 50%-nej častosti.

Oblačnosť a slnečný svit závisí tiež od ročného obdobia a miesiaca. Prízemné inverzie o vertikálnej hrúbke do 100 metrov sa vytvárajú najmä v údolí predmetného územia. Prízemné inverzie sa vyskytujú prevažne od večernej do skorej dopoludňajšej doby. V priemere v 35 dňoch sa v najnižších polohách vyskytujú celodenné prízemné inverzie. Najväčšiu početnosť v 65 –70% zastúpení vykazujú inverzie slabej intenzity, pri ktorých sú pahorkatinné polohy oproti dolinám teplejšie o 0 − 2°C (SHMÚ, Sliač, 2020).

Hmly sa vytvárajú prevažne v jesennom a zimnom období. Najviac oblačnosti sa vyskytuje v novembri až januári. V júli až septembri je pokrytie oblohy oblačnosťou menej ako 5% a tým sa v tomto období vyskytuje najmenej, v priemere len 4 − 5 zamračených dní (SHMÚ, Sliač, 2020).

1.3.5 Hydrologické pomery

Územie katastra Ostrý Grúň hydrologicky patrí do povodia Kľakovského potoka. Má perovitý systém prítokov z množstva horských potôčikov, prameňov a celý odvodňovací systém je odvodňovaní celou Kľakovkou dolinou priamo do rieky Hron.

Celé skúmané územie odvodňuje potok Kľak so svojimi prítokmi: Pokútsky, Kláštorský, Segetovský potok a Klenová. Všetky vodné toky sú prirodzené, až na regulované úseky v sídlach. Na území sa nenachádza žiadna vodná plocha, okrem umelo vytvorených miestnych rybníkov (Štefanková, A., 2016).

1.3.6 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia

Stanovenie zraniteľnosti jednotlivých zložiek životného prostredia (ŽP) vyplýva z ich environmentálnej citlivosti (prirodzenej náchylnosti na deštrukciu) a environmentálnej významnosti (súčasná kvalita a tiež jedinečnosť v danom priestore), ktoré sa takto konfrontujú s prípadným pôsobením nového stresového faktora. Obec Ostrý Grúň sa v starostlivosti o ŽP riadi podľa Zákona NR SR č. 17/1992 Zb. Zákonom o životnom prostredí, ktorý ustanovuje dodržiavať zásady ochrany ŽP a povinnosti pre právnické a fyzické osoby chrániť a zlepšovať stav ŽP a to v princípoch trvalo-udržateľného rozvoja.

Obec sa snaží dodržiavať aj zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, kde legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území. Zákon vymedzuje druhovú a územnú ochranu drevín. Druhová ochrana sa viaže na chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty a chránené skameneliny. Za najzávažnejšie problémy, ktoré negatívne ovplyvňujú kvalitu životného prostredia tejto skúmanej oblasti môžeme považovať predovšetkým znečistené povrchové vody, znečistené pôdy a znečistené podzemné vody, tzv. „divoké“ skládky odpadov ako veľmi závažný rizikový faktor, hluk, eróziu a zápach.

Sústavu NATURA 2000 podľa našej národnej legislatívy tvoria teda 2 typy území:

- *chránené vtáčie územia* - osobitne chránené územia – vyhlasované na základe smernice o vtákoch;
- *územia európskeho významu* - osobitné územia ochrany vyhlasované na základe smernice o biotopoch, (pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórie chránených území) (Berntanová, Čuka, Ruml, 2003).

V dotknutej obci sa do územia európskeho významu zaraďuje územie Vtáčnik, v ktorom sa nachádza 13 typov európsky významných biotopov a 11 živočíšnych druhov európskeho významu. Okrajové časti pohoria človek v priebehu času odlesnil a zmenil na lúky a pastviny. V tejto oblasti platí najprísnejší V. stupeň ochrany. Záujmové územie sa nachádza v území Chránenej krajinnej oblasti Ponitrie. Významnými turistickými miestami sú okolí napr. Les Škurátka, chránený areál Ivanov salaš s výmerou 2 ha., Kláštorská skala, Vodopád na Pokutskom potoku a prírodná pamiatka Ostrovica. Územie je po obvodových hraniciach označené oficiálnou symbolikou, na turistických značkovaných chodníkoch pri vstupe na územie NPR tabuľami so štátnym znakom. Na vrchole Vtáčnika sa nachádza informačný panel, ako súčasť náučného chodníka. Toto miesto je vyhľadávaným cieľom vlastivedných a turistických vychádzok (Berntanová, Čuka, Ruml, 2003)

Hodnotením stavu ovzdušia sa obec Ostrý Grúň riadi pokynmi príslušného orgánu štátnej ochrany ovzdušia pre malé zdroje znečistenia v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ochrane ovzdušia. Kvalita ovzdušia na území katastra je z ekologického a environmentálneho hľadiska najviac negatívne ovplyvňovaná produkciou tuhých látok a plynných emisií z výfukových plynov z automobilov cestnej premávky, resuspenziou

tuhých častíc z dopravy (oder pneumatík, brzdových obložení a povrchov ciest a pod.), veternou eróziou z nespevnených povrchov a najviac z domácich lokálnych vykurovacích systémov na tuhé palivá (hlavne domáce kúreniská).Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív. Preto sa očakáva, že tento zdroj emisií tuhých znečisťujúcich látok v najbližších rokoch bude výrazne narastať. Taktiež najväčšej miere na znečistení ovzdušia sa podieľajú tuhé prachové častice PM10. Lokálne znečistenie ovzdušia sa v Banskobystrickom kraji meria na meracích staniciach v Banskej Bystrici a v Žiari nad Hronom. Pre uvedené oblasti riadenia kvality ovzdušia KÚŽP v Banskej Bystrici vypracoval Programy na zlepšenie kvality ovzdušia podľa § 11 ods.2 zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov. Kvalita životného prostredia v obci Ostrý Grúň je z hľadiska čistoty ovzdušia optimálna. Z hľadiska technického vybavenia je pre obec naliehavé najviac vyriešenie odkanalizovania, vybudovanie nového vedenia miestneho vodovodu a ČOV.

1.4 Demografická charakteristika

1.4.1 Obyvateľstvo

Obec Ostrý Grúň mala v roku 1961 spolu 680 obyvateľov, v roku 1990 spolu 556 obyvateľov, v roku 2004 spolu 592 obyvateľov a v roku 2011 spolu 565 obyvateľov. Obyvatelia obce žijú aj v miestnych častiach nazývaných: Dolné dvory, Matajzovci, Michalovci, Segetovci, Vŕšok a Žiakovci (Bielik a kol. 2005, Štefanková, 2016).

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2010 − 2019 dokumentuje Tab. 2. Z výpovede tabuľky číslo 1 môžeme vidieť, že od roku 2010 do roku 2014 má obyvateľstvo klesajúcu tendenciu. Najmenej obyvateľov mala obec v roku 2014 a to s celkovým počtom 483 obyvateľov. Ku koncu roka 2017 žilo v obci spolu 499 obyvateľov. Ku koncu roka 2019 v obci žilo spolu 543 obyvateľov. Môžeme vidieť, že do obci sa prisťahovalo viacej obyvateľstva. Obec chce i naďalej posilňovať funkciu bývania, motivovať mladých ľudí aby chceli žiť v obci, obohacovať kultúrno-spoločenský život a zlepšovať celkovú základňu a životnú úroveň v obci.

Tabuľka č. 2: Počet obyvateľov v obci Ostrý Grúň v rokoch 2010 − 2019

Názov obce / rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ostrý Grúň	571	551	524	505	483	504	504	499	540	543

Zdroj:
http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEov%20pod%C4%BEa%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7101rr%5D
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva sme v obci analyzovali aj z pohľadu populácie mužov a žien samostatne. Zistené informácie dokumentujú tabuľky č. 3 a č. 4.

Tabuľka č. 2: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva − muži v rokoch 2010 − 2019

Stav obyvateľstva obce Ostrý Grúň za roky 2010 − 2019/ muži										
Rok	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Spolu muži	296	284	273	263	250	259	258	252	275	283

Zdroj: http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Tabuľka č. 4: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva − ženy v rokoch 2010 − 2019

Stav obyvateľstva obce Ostrý Grúň za roky 2010 − 2017 / ženy										
Rok	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Spolu ženy	275	267	251	242	233	245	246	247	265	260

Zdroj: http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Z tabuľky č. 3 a č. 4 môžeme vidieť, že populácia mužov má za posledných sedem rokov prevahu nad ženami. V roku 2019 žilo v obci spolu 283 mužov a 260 žien.

1.4.2 Dynamika obyvateľstva

Medzi základné demografické ukazovatele patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a mechanickým pohybom. Dynamiku obyvateľstva v obci Ostrý Grúň v rokoch 2010 – 2019 dokumentuje tab. číslo 5.

Tabuľka č. 5: Dynamika počtu obyvateľov v obci Ostrý Grúň v rokoch 2010 - 2019

	Rok		**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Obec Ostrý Grúň	**Prirodzený Pohyb**	**narodení**	7	2	3	6	2	4	6	8	9	8
		zomrelí	5	4	8	8	6	5	2	9	8	6
	Prirodzený Prírastok		2	-2	-5	-2	-4	-1	4	-1	1	2
	Mechanický Pohyb	**prisťahovaní**	7	1	2	0	3	31	12	13	58	20
		odsťahovaní	12	14	24	17	21	9	16	17	18	19
	Migračné saldo		-5	-13	-22	-17	-18	22	-4	-4	40	1
	celk. prírastok		-3	-15	-27	-19	-22	21	0	-5	41	3
	poč. obyvateľov		**571**	**551**	**524**	**505**	**483**	**504**	**504**	**499**	**540**	**543**

Zdroj:
http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/Preh%C4%BEad%20pohybu%20obyvate%C4%BEstva%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7103rr%5D
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Pri pohľade na prirodzený prírastok z tabuľky č. 5 môžeme vidieť, že výsledok v obci Ostrý Grúň v predchádzajúcich obdobiach nadobúdal väčšinou záporné hodnoty. Najnižší prírastok bol zaznamenaný v roku 2011 a v roku 2014, kedy sa v týchto rokoch narodili dvaja obyvatelia. V roku 2018 sa narodilo v obci Ostrý Grúň spolu 9 detí, čo je najviac za posledných 8 rokov. Úbytok obyvateľstva je v obci spôsobovaný aj úmrtnosťou. V roku 2019 v obci zomrelo spolu 6 osôb. Celkový prirodzený prírastok za rok 2019 dosiahol v obci kladnú hodnotu 2. Na celkový stav obyvateľstva vplývajú rôzne zmeny.

Obyvatelia do obce nielen prichádzajú z okolitých obcí a miest, ale aj migrujú a sťahujú sa. Do obci sa za posledné roky prisťahovalo obyvateľov v roku 2018 a to spolu 58 nových obyvateľov a v roku 2019 sa prisťahovalo spolu 20 ďalších obyvateľov. V roku 2018 sa z obce vysťahovalo spolu 18 obyvateľov a v roku 2019 spolu 19 obyvateľov. Migračné saldo dosiahlo v roku 2018 hodnotu najvyššiu a to 40 a v roku 2019 dosiahlo hodnotu kladnú a to 1. Obyvateľstvo sa z obce sťahuje do okolitých obcí a miest najmä z dôvodu lepšieho bývania, zamestnania, mnohé rodiny sa sťahujú i z dôvodu vzdelávania a nového uplatnenia v pracovnom živote. Stav obyvateľstva je ovplyvňovaný kvalitou života v obci. Celkový prírastok v roku 2018 vykazoval hodnotu 41 a v roku 2019 hodnotu spolu 3. V obci Ostrý Grúň momentálne býva spolu 543 obyvateľov (stav k 31.12.2019).

1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra

Veková štruktúra obyvateľstva sa vyjadruje aj zaradením obyvateľstva do vekových skupín prostredníctvom biologických, hlavných, produktívnych a vekových skupín (Mládek, a i., 2006).

Pri vekovej a pohlavnej štruktúre sa zdôrazňuje pritom prepojenosť pohlavnej a najmä vekovej štruktúry s jednotlivými zložkami demografickej dynamiky. Tieto zložky sa navzájom kauzálne ovplyvňujú. Zastúpenie jednotlivých vekových skupín v populácii v súčasnosti je výsledkom pôsobenia vyššie uvedených procesov prirodzeného pohybu a zároveň nepriamo procesov, ktoré ich ovplyvňujú (Jurčová, 2003).

Vekovú a pohlavnú štruktúru v obci Ostrý Grúň v rokoch 2010, 2017 a 2019 dokumentuje tabuľka č. 6. Z tejto tabuľky môžeme vidieť, že vo veku od 0 do 4 rokov v obci 2019 žije spolu 38 detí, vo veku od 5 do 9 rokov žije spolu 29 detí, vo veku od 10 rokov do 14 rokov 23 mladých ľudí, vo veku od 15 rokov do 19 rokov 28 ľudí, vo veku od 20 rokov do 24 rokov 43 mladých ľudí, vo veku od 25 rokov do 29 rokov spolu 46 mladých ľudí v predproduktívnom veku, vo veku od 30 rokov do 34 rokov v obci Ostrý Grúň žije spolu 35 produktívnych ľudí, vo veku od 35 rokov do 39 žije spolu 36 ľudí, vo veku od 40 rokov do 44 žije spolu 36 ľudí, vo veku od 40 rokov do 44 rokov žije spolu 39 ľudí, vo veku od 45 rokov do veku 49 žije spolu 41 ľudí, vo veku od 50 rokov do 69 rokov v poproduktívnom veku žije spolu 132 ľudí, vo veku od 70 rokov do veku 94 rokov v obci žije spolu 53 obyvateľov. Z tabuľky 6 môžeme vidieť, že populácia mladých ľudí spolu s populáciou vyššej vekovej kategórie je vo vyrovnanom stave. Vidieť, že rovnako bude pribúdať obyvateľov v obci v produktívnom, ale aj v poproduktívnom vekovom zložení a rovnako budú pribúdať aj obyvatelia vo vyšších vekových kategóriách. V obci od veku 95 rokov už nikto nežije. Z tabuľky je zrejmé, že do budúcnosti bude viac ľudí odkázaných na sociálnu pomoc a starostlivosť. Z tohto dôvodu obec uvažuje do budúcnosti zriadiť domov sociálnych služieb. V obci sa pomaly zvyšuje aj počet narodených detí, čo považujeme za pozitívum. Aj keď v minulosti vo vývoji obyvateľstva počet obyvateľov klesal, v dnešnej dobe môžeme pozorovať zvyšovanie počtu obyvateľov a vidieť, že tento výkyv sa v roku 2018 začal pozitívne a výrazne meniť smerov k vyššiemu stavu počtu obyvateľov.

Tabuľka č. 6: Veková štruktúra v obci Ostrý Grúň v rokoch 2010 - 2019

Veková štruktúra obyvateľstva obce Ostrý Grúň	Spolu 2010	Spolu 2017	Spolu 2019
0 - 4	30	21	38
5 - 9	29	19	29
10 - 14	46	22	23
15 - 19	41	35	28
20 - 24	47	40	43
25 - 29	50	33	46
30 - 34	38	35	35
35 - 39	39	31	36
40 - 44	35	41	39
45 - 49	41	34	41
50 - 54	46	35	26
55 - 59	29	39	42
60 - 64	32	36	37
65 - 69	13	30	27
70 - 74	23	15	26
75 - 79	22	12	9
80 - 84	4	11	14
85 - 89	2	8	3
90 - 94	2	2	1
95 - 99	2	0	0
100+	0	0	0
Nezistený vek	0	0	0
Spolu	**571**	**499**	**543**

Zdroj:
http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7006rr/Vekov%C3%A9%20skupiny%20-%20obce%20%5Bom7006rr%5D
Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2020)

1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva

Obec Ostrý Grúň nie je národnostne homogénna, nakoľko ku slovenskej národnosti sa v roku 2011 pri poslednom sčítaní obyvateľstva hlásilo spolu 86,19 % ľudí, k moravskej národnosti spolu 0,18 % ľudí a k nezistenej národnosti bolo pripísaných spolu 13,63% obyvateľov. V obci žije spolu 543 obyvateľov (86,19% slovenskej národnosti) (stav k 31.12.2019).

Tabuľkač. 7: Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a národnosti

Národnosť	Spolu	%
Slovenská	465	86,19
Moravská	1	0,18
Rómska	0	0,00
Nezistená	77	13,63
Spolu	**543**	**100,00%**

Zdroj: KŠÚ SR, 2019
Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2020)

1.4.5 Zamestnanosť

Medzi dôležité demografické ukazovatele môžeme zaradiť zamestnanosť obyvateľstva. V minulosti ľudia žijúci v Kľakovskej doline boli prevažne samostatní v každej osade, kde sa spravidla vyskytovalo niekoľko remeselníkov, väčší počet robotníkov a hospodárov. V obci sa nachádzali obuvníci, kováči, kolári, stolári, želiari, uhliari a v prevažnej miere boli v minulosti obyvatelia zamestnaní ako drevorubači v lesníctve. Poľnohospodárska výroba v obci Ostrý Grúň nebola rozvinutá, len na kopaniciach, pretože väčšiu časť územia pokrývajú lesy, nie trvalé trávne porasty. Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využívalo a aj naďalej využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby, v doprave, vo verejnej správe, vo veľkoobchode a v maloobchode, niektorí obyvatelia sa venujú aj oprave motorových vozidiel, lesníctvu a pracujú v stavebníctve alebo podnikajú v rôznych iných oblastiach.

V súčasnosti výrazný vplyv na obyvateľstvo má priemyselná výroba. Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby. Vidiecke obce sú charakteristické nízkym počtom pracovných príležitostí a vysokým percentom dochádzky do zamestnania do okresu, ale aj mimo Slovenska. Priemerne dochádza za zamestnaním, službami a školou vyše 65 % obyvateľov (Interný materiál ÚPSVaR, Banská Štiavnica).

Obyvatelia cestujú za zamestnaním z okolitých obcí do okresného mesta Žarnovica, Žiar nad Hronom a do mesta Nová Baňa, ale i do vzdialenejších a väčších miest akými sú Bratislava, Zvolen a Banská Bystrica. V okresnom meste Žarnovica k nosným ekonomickým odvetviam patrí strojársky priemysel. Medzi dominantné odvetvia priemyslu v Žarnovici patria: Illichmann Slovakia s.r.o, Neumann Aluminium Fliesspreswerk Slovakia s.r.o, Tubex Slovakia s.r.o, NAFO Žarnovica s.r.o, Metal Craft- Anton Kráľ, Mestský podnik služieb, COOP Jednota Žarnovica s. d., CMK s.r.o, BENY s.r.o, SOU drevárske a ďalšie. V okrese sa uplatnili aj podnikatelia. Vytvorili priaznivé podnikateľské prostredie najmä v domácom prostredí, pracujú ako stolári, murári, domáci remeselníci a pod.

V Novej Bani sa niekoľko rokov vyrábajú stavebné, tepelno-zvukové a protipožiarne izolačné materiály. Na bohatú tradíciu ťažby a spracovania rúd v Štiavnických vrchoch nadväzuje na ťažbu a úpravu zlata a striebra podnik Slovenská banská spoločnosť a.s. v Hodruši-Hámroch, kde sídli aj firma Štiavnické strojárne, ktoré sa zaoberajú výrobou kovových nádob, obalov a plastov. V súčasnosti prevažná väčšina aktívne zamestnaných obyvateľov dochádza za prácou do najbližších miest.

Okres Žarnovica z hľadiska dosiahnutého stupňa industrializácie, ale aj z prevládajúcej orientácie výroby a štruktúry výrobných odvetví možno rozčleniť na niekoľko podcelkov, reprezentovaných jednotlivými obcami.

Z hľadiska územného rozvoja obcí, kde obce disponujú areálmi, zariadeniami i pozemkami, ktoré sú už využívané, alebo sú pripravené pre rozvoj, začína sa rozvíjať stavebnotechnický potenciál. Nakoľko ekonomická štruktúra vo vidieku sa začína diverzifikovať a klesá podiel agrosektoru ako základnej výrobnej bázy, začínajú sa presadzovať nepoľnohospodárske aktivity ako je cestovný ruch a agroturizmus. Pomerne vysoké percento je orientovaných na technické činnosti. Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese Žarnovica činných v oblasti obchodu, technických činností a priemysle. Pomerne silno sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva.

Mesačnú štatistiku o počte a štruktúre voľných pracovných miest podľa požadovaného vzdelania v okrese Žarnovica zobrazuje tabuľka č. 8.

Tabuľka 8 Štruktúra voľných pracovných miest v mesiaci september 2020 podľa požadovaného vzdelania (viď. okres Žarnovica).

Štruktúra VPM (prítok v mesiaci) **podľa požadovaného vzdelania v SR**

Tabuľka č.26 — september 2020

Územie	Prítok VPM spolu	v tom (stupeň vzdelania)										
		10 - Neukončené základné vzdelanie	11 - Základné vzdelanie	12 - Nižšie stredné odborné vzdelanie	13 - Stredné odborné vzdelanie	14 - Úplné stredné odborné vzdelanie	15 - Úplné stredné všeobecné vzdelanie	16 - Vyššie odborné vzdelanie	17 - Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	18 - Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	19 - Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	nezistené
Banská Štiavnica	108	0	7	11	30	54	0	0	0	6	0	0
Brezno	126	0	9	14	22	68	1	0	1	11	0	0
Detva	66	0	2	55	6	2	0	1	0	0	0	0
Krupina	42	1	3	6	23	2	0	0	1	6	0	0
Lučenec	71	0	7	15	21	16	0	1	1	10	0	0
Poltár	8	0	1	3	3	0	0	0	1	0	0	0
Revúca	125	0	7	3	33	70	1	0	2	9	0	0
Rimavská Sobota	185	1	41	5	19	114	1	2	0	2	0	0
Veľký Krtíš	77	0	2	4	8	56	2	1	0	4	0	0
Zvolen	176	1	19	22	24	104	1	0	1	4	0	0
Žarnovica	26	0	1	0	19	4	2	0	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	291	0	141	67	63	4	0	0	1	15	0	0

Zdroj: ÚPSVaR, Žarnovica, september 2020

1.4.6 Nezamestnanosť

Významným ukazovateľom na trhu práce je i doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. V obci Ostrý Grúň sa o zamestnanie v mesiaci september 2020 uchádzalo spolu 20 obyvateľov, z toho predstavovalo 15 žien a 5 mužov. Celková miera nezamestnanosti v okrese Žarnovica ku koncu sledovaného obdobia a to v mesiaci september 2020 vykazovala spolu 9,04 %. Uchádzačov o zamestnanie v okrese Žarnovica

bolo v tomto mesiaci spolu 1321, z toho predstavovalo spolu 707 nezamestnaných žien, 75 občanov so zdravotným preukazom, ďalej spolu 12 občanov prepustených v rámci HP, z čoho bolo spolu 81 osôb mladistvých s ukončeným vzdelaním strednej školy alebo vysokej školy, z čoho tvorilo spolu 32 absolventov vysokých škôl a 49 mladistvých absolventov stredných škôl. Štruktúru zaradených uchádzačov v mesiaci september 2020 podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania zobrazuje tabuľka č. 9.

Tabuľka 9 Evidovaný uchádzači o zamestnanie (stav ku koncu mesiaca september 2020, viď. okres Žarnovica)

Štruktúra zaradených UoZ (prítok v mesiaci) **podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania v SR**

Tabuľka č.11 — september 2020

Územie	Prítok UoZ spolu	v tom (stupeň vzdelania)										
		10 - Neukončené základné vzdelanie	11 - Základné vzdelanie	12 - Nižšie stredné odborné vzdelanie	13 - Stredné odborné vzdelanie	14 - Úplné stredné odborné vzdelanie	15 - Úplné stredné všeobecné vzdelanie	16 - Vyššie odborné vzdelanie	17 - Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	18 - Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	19 - Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	N/A - neurčené
Krupina	111	0	15	0	33	46	6	1	3	7	0	0
Lučenec	370	17	69	4	92	132	24	1	10	21	0	0
Poltár	105	5	17	0	31	44	3	0	0	5	0	0
Revúca	195	11	57	3	39	56	13	0	6	7	0	3
Rimavská Sobota	497	47	147	6	97	142	17	2	10	29	0	0
Veľký Krtíš	246	5	39	0	86	91	11	1	2	11	0	0
Zvolen	259	1	19	0	45	108	23	1	8	51	2	1
Žarnovica	119	0	10	0	21	55	7	6	5	12	1	2
Žiar nad Hronom	221	3	20	4	48	105	12	0	9	20	0	0

Zdroj: ÚPSVaR, Žarnovica, september 2020

Celkový počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v okrese Žarnovica bolo za rok 2019 spolu 12 845 osôb. Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie predstavovalo spolu 1428 osôb za rok 2019. Nezamestnanosť v okrese Žarnovica v roku 2017 predstavovala spolu 7,98 %. Celková nezamestnanosť dnes predstavuje 9,04 %, čo hovorí o tom, že táto nezamestnanosť sa zvýšila celkom o 1,06 % v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi.

1.5 Technická vybavenosť obce Ostrý Grúň

Medzi demografické údaje patrí aj celková vybavenosť obce službami. V súčasnosti má obec pomerne dobrú technickú vybavenosť, nakoľko sa nachádza v centrálnej časti obce kultúrny dom s obecným úradom, pošta, dom smútku, cintorín, kostol, rekreačné zariadenie a ubytovanie v miestach zariadenia Dopravárik, lyžiarske stredisko, strelnica a pod. Technická infraštruktúra je základnou podmienkou trvalo udržateľného a hospodárskeho rozvoja obce. Táto infraštruktúra na jednej strane uľahčuje život obyvateľstva a na druhej strane umožňuje rozvoj podnikateľských aktivít na území obce. V rámci tejto časti dokumentu podávame stručný prehľad o celkovej vybavenosti obce (stav 2020) v tabuľke č.10.

Tabuľka č. 10: Vybavenosť obce Ostrý Grúň (stav k 31.11. 2020)

Technická vybavenosť	Obec Ostrý Grúň/hodnota
kultúrny dom/osvetové stredisko	áno
obecný úrad	áno
pohostinné odbytové stredisko	áno
predajňa nepotravinárskeho tovaru	nie
predajňa pohonných látok	nie
kino	nie
pekáreň	nie
obecné múzeum (pamätná izba)	áno
dom smútku	áno
kostol/kaplnka	áno
farský úrad	nie
plyn	áno
vodovod	áno
kanalizácia	nie
základná škola	nie
materská škola	áno
verejná knižnica	áno
domov dôchodcov	nie
telocvičňa	nie
strelnica	áno
poštový úrad	áno
hasičská požiarna zbrojnica	áno
turistické ubytovne v okolí	áno
bankomat	nie
internet	áno
lekáreň	nie
Ihrisko (príp. Multifunkčné ihrisko)	áno
miestny rozhlas	áno
ČOV	nie

Zdroj: Obecný úrad Ostrý Grúň
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Elektrická energia

Obec Ostrý Grúň je zásobovaná elektrickou energiou zo samostatných transformačných staníc. Stanice slúžia pre zásobovanie maloodberateľov pomocou distribučnej elektrickej siete NN, časť výkonu využívajú podnikateľské subjekty. Trafostanice sú pripojené pomocou 22 kV prípojkového vedenia VN AlFe na jestvujúcu VN linku AlFe. Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do obce od severu na juh (východnou časťou katastra), sa postupne dostáva do zastavaného územia obce. NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podperných bodoch. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž hlavných ciest, miestami v súbehu s telefónnym vedením a vedením dedinského rozhlasu. Rozvádzače NN umiestnené na stožiarových trafostaniciach a vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou. Podzemné káblové vedenie je v obci realizované v malej miere. Len

niektoré prípojky k rodinným domom sú vedené káblovým vedením v zemi. Pri výstavbe stavebných objektov a inžinierskych sietí treba toto vedenie rešpektovať. V obci nie sú objekty s veľkými nárokmi na elektrickú energiu, mimo rekreačného zariadenia Dopravárik, ktorý je spolu s inými podnikateľskými subjektmi zásobovaný zo samostatnej stožiarovej trafostanice. Do obce elektrickú energiu dodáva Stredoslovenská energetika a. s. z transformovne 110/22 kV. Vzhľadom na vzrastajúcu spotrebu elektrickej energie môžeme konštatovať, že dnešné rozvody prestanú byť postačujúce a že ich bude potrebné posilniť a rozšíriť najmä v rozvojových častiach obce. Vedenie elektrickej energie je obci vybudované vzdušné aj káblové.

Plynofikácia obce

Plynofikácia v obci sa nachádza na úseku 566 176, 7 m ^{2}. V každom rodinnom dome je osadený strednotlakový regulátor a plynomer, cez ktorý je vnútorná plynoinštalácia napojená na vonkajší rozvod plynu. Na vonkajší rozvod plynu je použité potrubie z rúr oceľových bezošvých, izolované asfaltojutovanými horúcimi pásmi. Dimenzia jednotlivých prípojok je DN 50. Minimálna hĺbka uloženia plynového potrubia v úseku hlavných rozvodov (vrátane prípojok) je 500 mm.

Viaceré domy v obci pre svoju nedostupnosť a neekonomickosť pripojenia plynofikácie boli vylúčené. Ďalšia plynofikácia v obci by prispela k zvýšeniu kvality ovzdušia, nakoľko viaceré domy vykurujú domácnosti drevom, uhlím a elektrinou, pričom vzniká viac škodlivín.

Zdroj pitnej vody a odkanalizovanie obce

V obci sa nachádzajú aj vhodné zdroje pre doplnenie zásob pitnej vody. V obci je vybudované vedenie pitnej vody, avšak do budúcnosti bude potrebná jeho rekonštrukcia, nakoľko je v havarijnom stave alebo bude potrebné vybudovanie novej siete vodovodu. Väčší vodný zdroj (plocha) sa v obci nenachádza. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s pripojením na ČOV. Obec nemá vybudované domové ČOV. Objekty občianskeho vybavenia a realizované rodinné domy majú vlastné žumpy. Sústavná dažďová kanalizácia nie je v obci vybudovaná. Dažďová kanalizačná sieť je rešená prostredníctvom rigolov popri miestnych komunikáciách.

Telekomunikačné služby

Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 70 %, Orange 60 %, O_2 40 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na internet prostredníctvom telefónnej linky - wi-fi NB siete, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov. Do budúcnosti sa ráta s rozšírením pokrytia územia obce bezdrôtovým miestnym rozhlasom a bezdrôtovým wi-fi pripojením. V obci nechýba ani klasický, káblový telefónny rozvod.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálne prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. V obci je v súčasnosti závažným

problémom verejné osvetlenie, je potrebné nevyhnutne vybudovať nové verejné osvetlenie s úspornými LED svietidlami, ktoré by boli upevnené na bezpäticových osvetľovacích stožiaroch. Ovládanie navrhovaného osvetlenia by mohli byť napojené pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce pri transformátorovej stanici.

Rádiokumunikácie

V obci príjem televízneho signálu je zabezpečovaný televíznym prekrývačom TVP cez satelitné vysielanie. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej úrovni. Kvalitný príjem signálu TV by bol možný aj zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením. O tomto zámere v obci sa v súčasnosti uvažuje o jeho zrealizovaní.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu tiahne pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú. V roku 2020 prebehla rekonštrukcia miestneho rozhlasu. Miestny rozhlas do budúcnosti bude potrebné vybudovať v nových zastavaných častiach.

Sociálna infraštruktúra

Sociálne služby sa poskytujú iba v existujúci zariadeniach sociálnych služieb, ktoré sú zriadené v okrese Žarnovica a v okolí. Ich zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. V oblasti zariadení vybavenosti sociálnej starostlivosti nie je v obci špecializované komplexné zariadenie. V budúcnosti sa uvažuje v Kľakovskom mikroregióne vybudovať denný stacionár pre seniorov-dôchodcov a pre ľudí, ktorí sú odkázaní na sociálnu pomoc. Obec sociálnu pomoc zabezpečuje prostredníctvom vzdelávacieho programu a vychádza občanom v ústrety, zabezpečuje pravidelnú dennú starostlivosť obyvateľom, ktorí sú na sociálnu pomoc odkázaní. V obci terénna opatrovateľská služba je zabezpečovaná 2 sociálnymi pracovníčkami.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie bola v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytovala jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec i dnes poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Túto oblasť chce obec najviac rozvíjať aj v budúcom období.

Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec chce zabezpečovať prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci by mohol byť aj jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce.

Poskytované sociálne služby sú doteraz v obci regulované celým radom zákonov a usmernení - počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine, zákonom č.195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac Občianskym zákonníkom, či mnohými

Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec Ostrý Grúň považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

Zdravotnícka infraštruktúra

V obci sa nenachádza doteraz žiadne zdravotnícke zariadenie, obyvatelia obce využívajú služby zdravotníckych zariadení prevažne len v blízkosti susediacich miest ako napr. v meste Nová Baňa a Žarnovica. Lekárska pohotovostná služba sa nachádza v Žiari nad Hronom. Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce nie je riešená.

Vo sfére základnej zdravotníckej starostlivosti sa hľadajú nové prístupy optimálnejšieho zabezpečenia služieb ošetrujúceho lekára a zdravotníckych zariadení, uvažuje sa i o možnosti zriadenia súkromných ordinácií, resp. rodinných lekárov. Vytvorenie kvalitnejšej zdravotníckej starostlivosti je podmienené zvýšením úrovne a kapacity zdravotníckych zariadení, všetkých druhov zdravotníckych služieb, kvality a úrovne zdravotníckej techniky a personálneho obsadenia obslužných činností.

Školské a predškolské zariadenia v obci

Obec je zriaďovateľom Materskej školy, ktorá sa nachádza v obci Ostrý Grúň. Obec v rámci existujúcich kompetencií nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnom vzdelávacom zariadení. Môže ale ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno-časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec chce zabezpečiť aj priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania, zriadiť oddychové a relaxačné zóny, športoviská, preliezky a iné priestory pre využívanie voľného času pre rodiny s deťmi. V obci celodennú starostlivosť, výchovu a vzdelávanie detí v obci zabezpečuje predškolské zariadenie MŠ.

Spádovou základnou školou, ktorú deti z obce navštevujú je základná škola v obci Župkov a v meste Žarnovica. Základná škola s materskou školou v Župkove i ZŠ v Žarnovici sú plno organizované školy s právnou subjektivitou. Majú deväť postupných ročníkov. Prvý stupeň tvoria triedy (1.− 4.), druhý stupeň tvoria triedy (5.- 9.) Súčasť základnej školy v Župkove je školský klub detí, materská škola, zariadenie školského stravovania, telocvičňa a školská knižnica. V ZŠ sa nachádzajú kmeňové triedy, odborné učebne výpočtovej techniky, multifunkčné učebne s interaktívnymi tabuľami, cvičná kuchyňa, školská jedáleň a kuchyňa, zborovňa, riaditeľňa, miestnosť pre ekonómku, všetky kabinety, šatne a plynové kotolňa.

Šport

Zo zariadení telovýchovy sa v obci nachádzajú športový areál (futbalové ihrisko) a viacúčelové ihrisko. V katastri sa rozprestiera poľovnícky revír. V obci je činný futbalový klub a športovo-strelecký klub Ostrý Grúň. Súčasný futbalový športový areál navrhujeme rozvíjať. Okrem šatní, hygienických zariadení a pod. aj o menšie športové plochy (tenis, volejbal, prípadne ďalšie plochy a to podľa záujmu). V obci tiež funguje: TJ – Partizán (futbalový klub), nechýba detské ihrisko a multifunkčné ihrisko (viď. tabuľka číslo 11).

V obci sa nachádza športovo-strelecký areál, ktorý v súčasnosti nezodpovedá príslušným normám a z tohto dôvodu je potrebná jeho rekonštrukcia a modernizácia.

Tabuľka č. 11: Infraštruktúra športových zariadení

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Ihrisko pre futbal (okrem školských)	počet	1	1
ihrisko detské	počet	1 MŠ	1 MŠ
multifunkčné ihrisko	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)

Rozvoj ďalších telovýchovných a športových zariadení sa navrhuje smerovať k príprave územia pre viacúčelové komplexné zariadenie na úrovni vyššej vybavenosti, ako viacúčelové zariadenie pre športové i kultúrno-rekreačné a relaxačné vyžitie.

V obci sa nachádza jazdecký areál v blízkosti bývalého lyžiarskeho strediska Ski Blanc. Jazda na koni v širokom okolí, ktoré sa vyznačuje členitosťou a možnosťou výberu trás s rôznou náročnosťou, pravdepodobne uspokojí každého z prichádzajúcich hostí.

Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci je kultúrny dom, ktorý disponuje javiskom, kuchynkou, šatňami a osvetlením – v súčasnosti bude predmetom plánovanej rekonštrukcie a rozšírenia o pamätnú miestnosť k SNP. Využitie kultúrneho domu umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí, prezentujúcich tradície a zvyky miestnych obyvateľov. Počas celého roka si obec zachováva nasledujúce akcie a podujatia: Deň matiek, Deň obce, Deň detí, Mikuláš, Vianočné posedenie. Na prípravách aj realizácií týchto akcií sa podieľajú všetci aktívni obyvatelia, škola, starosta a zamestnanci obce Ostrý Grúň. Organizačné, materiálno-technické zabezpečenie, ako aj dary a darčeky zabezpečuje samotná obec, škola a iní. V obci nechýba ani Dobrovoľný hasičský zbor, Spevácke súbory – Grúnčanka a Vtáčnik.

Tabuľka č. 12: Prehľad historických, kultúrnych zdrojov

kultúrny dom	1	zvonice	1
múzeum	-	galéria, kino	-
pamätná izba	1	farský úrad	-
knižnica	1	sochy	2
klub dôchodcov	1	kúrie	-
klub mládeže	-	parky	-
kostol	1	chránené územia	Áno
hrad	-	chránený strom	-
kaštieľ	-	archeologické náleziská	-
kaplnka	1	technické pamiatky	Zemný most Pokuty
božie muky	-	pamätné miesta	.
studničky	1	významné hroby	.
cintorín	1		

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)

Zber odpadu

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Odpadové hospodárstvo v obci Ostrý Grúň zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie

a obmedzovanie vzniku všetkých druhov odpadov (komunálneho odpadu, stavebného odpadu, zeleného odpadu), znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Nová stratégia v oblasti odpadov v rámci EÚ spočíva v snahe urobiť z Európy spoločnosť využívajúcu recykláciu, ktorá predchádza vzniku odpadov a využíva ich ako suroviny. Odstraňovanie tuhého komunálneho odpadu v obci Ostrý Grúň je riešené na legalizovanej skládke. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v okrese v nadväznosti na zákon o odpadoch.

Obec Ostrý Grúň v rámci Združenia obcí Kľakovskej doliny sa zapojila do projektu týkajúceho sa zhodnocovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu a to cez Operačný program Kvalita životného prostredia. Na základe úspešného vyhodnotenia projektu riadiacim orgánom MŽP SR získalo združenie obcí Kľakovskej doliny (obce Horné Hámre, Župkov, Hrabičov, Ostrý Grúň a Kľak) v zastúpení Slovenskej agentúry ŽP (SAŽP) nenávratný finančný príspevok v sume 402 910 Eur. na nákup technických zariadení (traktor s čelným nakladačom, drvič, naťahovať kontajnerov, lis, 6 ks veľkokapacitných kontajnerov, nápravovú váhu pre zber, zvoz a zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu.). Cieľom projektu je dosiahnuť zvýšenú mieru zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Za rok 2019 bolo vyzbierané v obci Ostrý Grúň celkom 127 952 kg komunálneho odpadu. Z toho bolo 44 022 kg vytriedených zložiek, čo tvorili 34,41% úrovne triedenia KO. V obci sa nachádza 1 veľkokapacitný odpad určený na jarné a jesenné upratovanie. Poplatky za odpad na za rok 2019 tvoria 16,00 Eur. na jednu osobu. Obyvatelia a chatári za komunálny odpad platia 0,034 Eur./ na osobu/deň. Množstvový zber podnikateľov je účtovaný v sadzbe 0,023Eur./liter/vývoz. Zvoz odpadu zabezpečuje Mestský podnik Žarnovica jeden krát za dva týždne a zber separovaného odpadu jeden krát za dva mesiace. (OcÚ, Ostrý Grúň, 2020).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov nie je riešené formou jednoduchých vybudovaných úkrytov. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. Na ukrytie obyvateľstva slúžia len zariadenia občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

Obec má hasičskú zbrojnicu, ktorá plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. V prípade požiaru slúži aj zásahová jednotka z okolitých obcí a z mesta Žarnovica. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácii v zastavanom území

mesta umožni optimálny pristúp požiarnej techniky do všetkých jej časti a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarnou vodou v jednotlivých lokalitách je riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov. V obci Ostrý Grúň bolo obnovené s počtom 12 DHZO dobrovoľných hasičov. V predchádzajúcich rokoch došlo k rekonštrukcii požiarnej zbrojnice. Obec získala aj nové požiarne auto v roku 2020.

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)
Dostupné na internete.
https://www.facebook.com/photo?fbid=361986094763656&set=pcb.361992408096358

1.6 Domový a bytový fond

Tabuľka č. 13: Domový a bytový fond

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový bytový fond spolu
Domov spolu	**178**	**3**	**58**	**239**
Bytov spolu	**29**			

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)

V obci sa bytový fond tvorí radová zástavba 178 rodinných domov, niektoré rodinné domy sú roztrúsené po okolí. Obec má 3 bytové domy, 58 ostaných budov a celkový bytový fond tvorí spolu 239 obývaných jednotiek.

Ubytovanie v obci

Ubytovanie po celý rok ponúka rekreačné zariadenie „Dopravárik“ a to v hlavnej budove, ktorej súčasťou je apartmán. Iné ubytovanie návštevníci môžu využiť v zrubových chatkách.

Rezervácie na tel. čísle: 0908 924 835 , email: starosta@ostrygrun.sk

Adresa:
Turistická ubytovňa Dopravárik Ostrý Grúň (RZ Ostrý Grúň)
Ostrý Grúň 233
966 77 Ostrý Grúň

Prevádzkovateľ:
Obec Ostrý Grúň
Ostrý Grúň 193
966 77 Ostrý Grúň

- Chatky sú dve 11 lôžkové, tri 10 lôžkové a jedna 6 lôžková. 10 a 11 lôžkové chatky sú vybavené chladničkou, mikrovlnou rúrou a rýchlovarnou kanvicou. 6 lôžková chatka má vlastnú kuchynku vybavenú chladničkou, rýchlovarnou kanvicou, mikrovlnkou a plynovým šporákom.
- Súčasťou areálu je aj hlavná budova, ktorá má dve poschodia. Tu sa nachádza 1 jednolôžková izba, 2 dvojlôžkové izby, 9 trojlôžkových izieb a 2 štvorlôžkové izby. Spolu 40 lôžok. Sprchovacie kúty a toalety sa nachádzajú na chodbe. V budove je 1 veľká spoločenská miestnosť a 1 menšia. Hlavná budova je vhodná aj na oslavy, školenia, prezentácie a pod. Spoločenská miestnosť má kapacitu cca 80 – 100 ľudí.
- Pre náročnejších klientov je k dispozícii päťlôžkový apartmán, ktorý tvorí dvoj a trojlôžková izba so samostatným vchodom. V apartmáne je obývacia izba s televízorom a posedením. V kuchyni je jedálenské posedenie, chladnička, varič, rýchlovarná kanvica a mikrovlnná rúra. V objekte je aj chodbička, sprchovací kút a samostatná toaleta. K apartmánu prináleží terasa, na ktorej je možné posedenie.

Stravovanie:
- plná penzia 12 eur/deň na 1 osobu
- pre tábory a školy v prírode je možná individuálna dohoda
- možnosť stravovania 3x denne, počas detských táborov a škôl v prírode 5x denne

V prírodnom prostredí v blízkosti obce sa nachádza známa chata Kollárová. Je vybudovaná v Pokútskej doline, na južnom úbočí pohoria Vtáčnik. Letná sezóna turistom umožňuje duševnú a telesnú relaxáciu v okolitej prírode, zbieranie húb a lesných plodov, rybárčenie, využitie športovej plochy a detského ihriska v areály chaty. V okolí sa nachádza niekoľko bežeckých tratí. Celoročná prevádzka s kapacitou 100 miest je vhodná pre školy v prírode, lyžiarske a branné kurzy, detské tábory, rôzne školenia, akcie,

spoločenské podujatia. Izby sú dvoj, troj a štvorposteľové, majú umývadlo s teplou a studenou vodou, apartmány majú vlastné WC.

Chata Kollárová
Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Komplex Chata Kollárová poskytuje ubytovanie pre širokú verejnosť v dvojposteľových a trojposteľových izbách. Pre náročnejších hostí sú k dispozícii apartmány s vlastným sociálnym zariadením. Priamo v rekreačnom areály sa nachádza spoločenská miestnosť s televízorom a stolnotenisovým stolom. Pred chatou je ohnisko na táborák, futbalové a detské ihrisko. Chata Kollárová poskytuje aj stravovanie.

Kapacita ubytovania predstavuje spolu 82 lôžok.
Cenník ubytovania: 1 osoba /10 Eur.
Apartmán pre dve osoby: 30 Eur.

Priestory sú vhodné na rodinné oslavy, svadby, školenia, stužkové slávnosti, plesy a skupinové výlety, pre lyžiarske zájazdy, školu v prírode, letné tábory a firemné team-buildingy. Kapacita sály na oslavy je cca 100 osôb.

1.7 Doprava

Výhodou v území je dopravná sieť, ktorá výrazne napomáha zatraktívniť toto územie a je predpokladom rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a ďalšieho potenciálu v území. Dopravná sieť v Kľakovskom regióne má znaky kotlinovej siete.

Štátna komunikácia

Hlavná dopravná os sa sformovala pozdĺž Hrona v smere východ- západ na ceste E 75/E 571- E 50 (štátna hranica A/SK – Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Košice – Michalovce – štátna hranica SK/UA). Z hľadiska integrácie mesta do vnútroštátnych i medzinárodných hospodárskych vzťahov je najdôležitejším dopravným spojením tzv. *„stredný ťah“* R1, R2: Bratislava – Nitra –Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. Svojimi intenzitami sieť rýchlostných komunikácii v úseku Nitra-Zvolen (43 km) vychádza z existujúcej siete 1.triedy a je porovnateľná s diaľničným ťahom D1. Sieť slovenských rýchlostných ciest (R1, R2, R3), ktoré sú súčasťou medzinárodných cestných ťahov (E58, E572, E77), spáduje do centrálneho územia Slovenska (Zvolenskej a Žiarskej kotliny). Úsek rýchlostnej cesty R1 prechádza územím združenia južným okrajom k.ú. v súbehu so železničnou traťou a riekou Hron a vedie úsek rýchlostnej cesty R1 (Trnava – Nitra – Zvolen – Banská Bystrica), Orovnica – Žarnovica. Cesta R1 má európsky význam ako E58 v úseku Trnava – Zvolen, s pokračovaním do Banskej Bystrice. Po vybudovaní R1 Nitra – Banská Bystrica vedenej mimo intravilán došlo k odľahčeniu cestnej siete I/65, k zrýchleniu prepravy a zvýšeniu dostupnosti mesta Nová Baňa.

Miestna komunikácia

Z plošných dopravných prvkov nosným a prakticky jediným komunikačným systémom zabezpečujúcim dopravnú obsluhu v skúmanom území je cestná doprava. Sídelné útvary v obci Ostrý Grúň ležia po ľavej a pravej strane cesty III. triedy/ 2523, ktorá končí v obci Kľak. Obec Ostrý Grúň je vzdialená od najbližšieho mesta (Žarnovica) cca 12 kilometrov. V miestnej časti obce sú komunikácie spevnené asfaltovým povrchom, v niektorých miestach sú v dobrom technickom stave, v iných miestach vyžadujú celoročnú údržbu a opravu. Obec nemá hlavnú autobusovú stanicu, pre potreby odchádzky a dochádzky slúžia obojsmerné autobusové zastávky, rozmiestnené tak, aby čo najviac zodpovedali potrebám obyvateľov. Kľakovská dolina spáduje do údolia Hrona, ktorým prechádzajú dôležité komunikačné ťahy celoštátneho až medzinárodného významu.

Železničná doprava

Železničná doprava nemá zastúpenie v dopravnej sieti Kľakovského mikroregiónu. V minulosti prevádzkovanú lesnú železnicu postupne funkčne nahradila automobilová doprava. Miestne komunikácie v intravilánoch obcí sú vybudované prevažne v extravilánovom prevedení, bez chodníkov resp. samostatných pruhov pre nemotorovú dopravu (peších a cyklistov) s povrchovým odvedením dažďovej vody. Kvalita miestnej komunikačnej siete, najmä jej stavebno-technický stav nezodpovedá požiadavkám rastúcej motorovej dopravy. Obtiažny je najmä prístup do vyššie položených lokalít z dôvodu existujúcich úsekov prístupových ciest so značným pozdĺžnym sklonom, s nedostatočnou šírkou pre obojsmernú prevádzku na týchto cestách, čo komplikuje (v zimnom období pohotovostne až znemožňuje) sprístupnenie týchto lokalít (samôt).

Železničné spojenie nie je také výhodné ako autobusové, čo je ovplyvnené hlavne jednokoľajovou traťou. Najbližšie železničné spojenie s obcami sa nachádza v okresnom meste Žarnovica. Mestom prechádza železničná trať číslo 150. Železničná trať je elektrifikovaná. Žarnovica leží na železničnej trati: Bratislava – Zvolen – Lučenec a Nové Zámky – Zvolen – Košice. Okres má cestné a železničné napojenie na dopravné koridory celonárodného a medzinárodného charakteru.

Letecká doprava

Najbližšie letisko sa nachádza v Sliači, ktoré je od sídla okresu Žarnovica vzdialené 50 km.

Riečna doprava

Rieka Hron nevytvára vhodné predpoklady na realizáciu vodnej (riečnej) dopravy. Využíva sa len na športovú a rekreačnú osobnú plavbu (http://www.vucbb.sk).

Pešie komunikácie a priestranstvá

Pešia doprava vyplýva z celkového riešenia prostredia. Pozdĺž obslužných komunikácií v jestvujúcej zástavbe nie sú v obci zväčša vybudované chodníky. Chodníky pre peších nie sú vybudované ani pozdĺž cesty III triedy. Podiel bicyklovej dopravy z pohľadu celkovej dopravnej práce a z pohľadu nemotorovej dopravy nie je v obci rozhodujúci a nedosahuje podiel so zavedeným systémom bicyklovej dopravy, ale aj napriek tomu patrí medzi významné spôsoby dopravnej obsluhy. Konfigurácia terénu, rozmiestnenie urbanistických prvkov (bývanie, vybavenosť) v obci dáva predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy, ako jedného zo základných vnútro sídelných dopravných systémov. V okolí obce sa nachádza niekoľko cyklistických trás vedúcich náučnými chodníkmi. Zámerom obce je rozvinúť cyklistickú dopravu, vybudovať požičovňu bicyklov, vytvárať nové pešie komunikácie a skrášľovať verejné priestranstvá, budovať oddychové plochy, vybudovať školské detské dopravné ihrisko a pod. Cyklistické trasy je potrebné vybudovať v obci v súbehu s novovybudovanými chodníkmi, pokiaľ to priestorové podmienky umožnia vrátane prepojenia susedných obcí.

Statická doprava

V súčasnosti sú v obci čiastočne vybudované parkoviská. V budúcnosti je potrebné parkoviská riadne vymedziť a vyznačiť odstavné státia. Statická doprava v sebe zahŕňa nielen umiestnenie vozidla mimo jazdné pruhy komunikácie po dobu návštevy, nákupu (krátkodobé parkovanie, do 2 hod.), či zamestnania (parkovanie dlhodobé, nad 2 hod., v obci zastúpené pomenej vzhľadom na skutočnosť, že hlavný pracovný trh sa nachádza mimo územia obce), ale aj v čase kedy sa vozidlo nepoužíva (odstavenie vozidla). Parkovanie v obci je v súčasnosti organizované v dvoch formách, jednou je parkovanie mimo jazdných pruhov, ale na vozovke, druhou je parkovanie na vyhradených parkovacích plochách (napr. obecný úrad, obchod Jednota COOP, rekreačné zariadenie Dopravárik a iné). Odstavenie vozidiel sa zabezpečuje, v prípade individuálnej bytovej zástavby na vlastnom pozemku, buď v jednotlivo stojacich, alebo vstavaných garážach, alebo mimo vlastného pozemku.

1.8 Športová infraštruktúra

Športová infraštruktúra v obci je riešená na dostatočnej úrovni. V obci sa nachádza futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko a strelnica. V okolí obce sa rozprestiera poľovnícky revír. V miestnej časti obce Kollárová sa nachádza lyžiarske stredisko Ski Blanc a jazdecký areál, kde sa dá jazdiť na koňoch vo voľnej prírode. V blízkosti lyžiarskeho strediska sa nachádza chovný rybník pre pstruhy. Na tomto mieste je možný aj miestny rybolov. V blízkom období sa uvažuje o jej rekonštrukcii a modernizácii. V obci k základným oblastiam patrí rozvoj športových stretnutí. Obec sa snaží pravidelne organizovať spoločenské športové stretnutia. V celom Kľakovskom mikroregióne je dobrý potenciál na dostavbu rozsiahlejšej infraštruktúy ako napr. rozvoj horských cyklotrás, vybudovanie oddychovej, športovej a relaxačnej plochy pre rôzne vekové kategórie a pre návštevníkov obce Ostrý Grúň a celého Kľakovského mikroregiónu so zameraním na jednotlivé prioritné osi, ktoré sa budú deliť na príslušné tematické celky. Investície projektu budú cielené najmä na podporu zdravého životného štýlu, na rozvíjanie športovej a fyzickej zdatnosti, na vybudovanie vzťahu k športovej aktivite, na zmysluplné využitie voľného času vo voľnom vidieckom prostredí a na trávenie voľného času a oddychu na čerstvom vzduchu. Jednotlivé prioritné osi v oddychovom, relaxačnom a športovom celku budú zamerané aj na vytváranie ostatných doplnkových a plnohodnotných aktivít. Využiteľná plocha bude rozdelená na oddychovú a športovú zónu. V rekreačnom zariadení Dopravárik sa nachádzajú priestory pre vykonávanie letných táborov, pre grilovačku a pre ostatné voľno časové aktivity, zábavy, posedenia, svadby a pod.

V obci tiež funguje:

- **TJ – Ostrý Grúň.**
- **Športovo-strelecký klub Ostrý Grúň**

Športovo strelecký klub Ostrý Grúň je súčasťou odvetvia profesionálnych športových tímov a organizácií. K zámerom obce patrí v najbližších rokoch 2021 –2026 zrekonštruovať športovo-strelecký areál a budovy pre šport a na rekreačné účely.

1.9 Kultúra

V obci je dostatočne budovaná kultúrna infraštruktúra. Na uskutočnenie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Budova KD slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych stretnutí. KD disponuje javiskom, kuchynkou, šatňami a osvetlením. V obci sa usporadúvajú Fašiangové zábavy, stretnutia jubilantov, hodová, fašiangová zábava, v obci sa tradične koná Deň matiek, Deň obce, Deň detí, Mikuláš a Vianočné posedenie. Na prípravách aj realizácií týchto akcií sa podieľajú všetci aktívni obyvatelia, škola, starosta a zamestnanci obce Ostrý Grúň. Organizačné, materiálno-technické zabezpečenie, ako aj dary a darčeky zabezpečuje samotná obec, škola a iní.

Ďalšie aktivity počas roka:

Medzi ďalšie aktivity patria napr. Pietne spomienkové zhromaždenie, Silvestrovská zábava, Obecná zabíjačka, Fašiangový sprievod dedinou a pod. K pravidelným kultúrnym podujatiam patrí podujatie pod názvom Ostrogrúnska ostrá kosa, ktorá je súčasťou Slovenskej ligy v kosení ručnou kosou a jedno z kôl sa pravidelne koná na lúkach

nad Ostrým Grúňom. V roku 2019 sa toto podujatie konalo 22. júna. Pod vrchom Vtáčnik súťažili kosci z celého Slovenska a diváci si vychutnávali slovenské špeciality, vozili sa na koni alebo traktore v atmosfére prírodnej, s nádychom ľudovej kultúry a hudby. V obci pôsobí spevácky zbor Ostrogrúnčanka a Vtáčnik.

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)

Slovenská liga v kosení ručnou kosou

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)

Spevácky zbor Ostrogrúnčanka

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)

Stavanie mája v obci Ostrý Grúň (2020)

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)

Fašiangy v obci Ostrý Grúň, 2020

Prehľad kultúrno-historických zdrojov v obci Ostrý Grúň zobrazuje tabuľka číslo 14.

Tabuľka 14 Kultúrno-historické pamiatky v obci Ostrý Grúň

kultúrny dom	1	zvonice	1
múzeum	-	galéria, kino	-
pamätná izba	1	farský úrad	-
knižnica	1	sochy	2
klub dôchodcov	1	kúrie	-
klub mládeže	-	parky	-
kostol	1	chránené územia	Áno
hrad	-	chránený strom	-
kaštieľ	-	archeologické náleziská	-
kaplnka	1	technické pamiatky	Zemný most Pokuty
božie muky	-	pamätné miesta	-
studničky	1	významné hroby	-
cintorín	1		

Zdroj: OcÚ Ostrý Grúň (2020)

Obecná knižnica

V obci sa nachádza aj verejná obecná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí odborná literatúra pre dospelých, krásna literatúru pre dospelých, odborná literatúra pre deti, krásna literatúra pre deti. Pri Obecnej knižnici by mohla byť zriadená čitáreň, v ktorej si čitatelia počas výpožičných hodín knižnice môžu čítať knihy a časopisy a diskutovať o nich s ostatnými čitateľmi.

1.10 Služby a podnikanie v obci

1. **Ski Blanc - Lyžiarske stredisko**
   https://www.skiblanc.sk/
   hlavná činnosť: lyžiarske stredisko, bufet, požičovňa lyží
2. **S PoweR product s.r.o.**
   https://www.spower-prod.sk/sk/hlavna-stranka/
   hlavná činnosť: výroba elektronických výrobkov
3. **COLMAX, s.r.o.**
   https://www.colmax.eu/
   hlavná činnosť: colná deklarácia, intrastat
4. **RYBOCHOV - Salmo**
   hlavná činnosť: chov a predaj rýb
   umiestnené v časti obce Segetov štál
   kontakt, objednávky: 0904 306 361
5. **Potraviny COOP Jednota**
   umiestnené v strede obce.
   Otváracie hodiny: Po - Pi: 7.30 - 16.30, So: 7.30 - 10.00

6. **Pohostinstvo STRED**
   umiestnené v strede obce
   Otváracie hodiny: Po-Pi: 14.00 - 22.00, So-Ne: 10.00 - 23.00
7. **AUTO a PNEU Servis**
   Ladislav Maslen, Ostrý Grúň 27
   kontakt: 0907 611 739
8. **Slovenská pošta, a.s.**
   umiestnená v budove obecného úradu
   Otváracie hodiny: Po-Pi: 7.00 - 10.00, 13.15 - 14.30
   kontakt: 045/6866 110
9. V obci Ostrý Grúň sa nachádza aj **najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba** - SHR – chov oviec, hovädzieho dobytka a koní.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na : služby, priemysel a poľnohospodársku výrobu.

1.11 Školstvo

V obci Ostrý Grúň sa nachádza Materská škola a v minulosti sa nachádzala aj Základná škola. Materská škola vznikla v roku 1978. Základná škola bola dňa 31.8.2012 zrušená. V súčasnosti je v obci len Materská škola. MŠ Ostrý Grúň v roku 2020 navštevovalo spolu 17 detí. Na mimoškolské aktivity a základnú umeleckú činnosť v obci nie je zriadené žiadne miesto. V obci chýba aj centrum voľného času.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na: Materskú školu.

1.12 Neziskové inštitúcie v obci

Aktívny neziskový sektor v obci nie je vôbec zastúpený, čo nedáva mnoho príležitostí na širšie občianske vyžitie v rôznych oblastiach spoločenského života. Podľa portálu www.ives.sk je v obci Ostrý Grúň zaregistrované jedno občianske združenie:

Názov združenia: Telovýchovná jednota Ostrý Grúň
Sídlo: Ostrý Grúň 106, 96677 Ostrý Grúň, Slovenská republika
IČO: 42195381
Dátum vzniku: 06.08.1990

1.13 Cestovný ruch a kultúrne pamiatky v obci

Pamiatky obce Ostrý Grúň:

- **Kaplnka nanebovzatia Panny Márie**

  Kaplnka je v klasicistickom slohu z konca 18. storočia, v 20. storočí bola rozšírená o prednú loď. Nachádza sa v hornej časti obce.

- **Zvonica a zvon sv. Petra a Pavla**

Pôvodný zvon z roku 1747 bol zničený v roku 1916. Súčasný zvon bol odliaty v 20. storočí. Zvonica so zvonom sa nachádza pri cintoríne.

- **Pomník padlým - národná kultúrna pamiatka.**

Súsošie matky s dieťaťom z roku 1954, autor súsošia je B. Bohunický. Socha sa v súčasnosti nachádza pred obecným úradom.

- **Pomník umučených občanov - národná kultúrna pamiatka.**

Súsošie matky brániacej dieťa z roku 1965, autorom je J. Chrobák a J. Podzimková - Mráčková. Pomník sa nachádza v spodnej časti obce na mieste zavraždenia občanov 21.1.1945.

- **Zemný most Pokuty - technická pamiatka.**

Most pre lesnú železničku bol postavený v roku 1926. Nachádza sa v Pokutskej doline. Bol postavený v roku 1926 a v roku 2011 bol tento most zrekonštruovaný.

Z turistických atrakcií je v obci populárna najmä:

1. pešia turistika
2. cykloturistika
3. horolezectvo
4. poľovníctvo
5. rybolov a jazdenie na koni (Ranč Blanc)
6. lyžovanie (v bývalom lyžiarskom stredicku Ski Blanc Ostrý Grúň - Kollárová)
7. hubárčenie

Rozvoj cestovného ruchu je podmienený celým radom faktorov, či už kultúrno-historických, prírodných i socioekonomických. Prírodný potenciál pre rozvoj turistiky v území predstavuje horský ekosystém Vtáčnik, ktorý je vhodný najmä pre rozvoj letnej turistiky, ako i na rozvoj zimných športov- lyžovanie, bežkovanie a pod. Významnými turistickými miestami sú: **Les Škurátka, Kláštorná skala, Prírodná**

pamiatka Ostrovica, Chránený areál Ivanov salaš, Buchlov vrch, Suchá skala, vodopád na Pokutskom potoku. Medzi obľúbené turistické miesta v okolí patria aj výstupy na Rúbaný vrch, Sedlo pod Rajtokom, samotný Vtáčnik a Tatru.

Uvedené prírodné atraktivity sa v súčasnosti nedostatočne využívajú v tvorbe regionálneho produktu cestovného ruchu. V mnohých prípadoch chýba priestorové značenie a informácie o uvedených atraktivitách priamo v mieste ich výskytu. Niektoré z nich sú vyznačené len na mapách existujúcich cyklotrás. Z atraktivít chránených území sú sprístupnené náučnými chodníkmi (ďalej NCH) ako napr. Vtáčnik a Buchlov vrch. NCH Vtáčnik je zameraný prírodovedne, ochranársky a historicky.

Na území sú vhodné podmienky najmä na pešiu turistiku, hubárstvo, poľovníctvo, jazdectvo a cykloturistiku.

NPR Vtáčnik
Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Kláštorná skala
Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Združenie obcí Kľakovskej doliny je mikroregionálnym združením šiestych obcí: Horné Hámre, Župkov, Hrabičov, Ostrý Grúň, Kľak a Píla. Bolo založené v septembri

roku 2011 a jeho hlavnou úlohou je okrem iného iniciovať a podporovať aktivity v oblasti vidieckej turistiky a agroturistiky, zviditeľniť región Kľakovskej doliny vhodnou propagáciou a zachovávať kultúrne a prírodné hodnoty. Združenie sa zameriava na propagáciu Kľakovskej doliny, oživenie turistického ruchu a zachovávanie kultúrnych hodnôt, nakoľko disponuje bohatou históriou, mnohými historickými pamiatkami či prírodnými zaujímavosťami. Tieto cenné vlastnosti ju predurčujú stať sa obľúbenou turistickou destináciou každého návštevníka. Združenie obcí Kľakovskej doliny vypracovalo spoločne cyklotrasu ktorej dĺžka jednosmerne predstavuje 10,3 km, obojsmerne 20,6 km, ktorej minimálna nadmorská výška je 286 m n.m. a maximálna nadmorská výška je 612 m n.m. Cyklotrasa vedie od rázcestia situovaného v obci Horné Hámre Brod smerom na sever, prechádzajúca obcami Župkov, Hrabičov, Ostrý Grúň a končí v obci Kľak. Je vedená výhradne po asfaltovej ceste III. triedy. Prevýšenie trasy činí 333 m, priemerné stúpanie/klesanie je na úrovni 3,5%. Túto cyklotrasu sprevádzajú rôzne smerovníky, cyklosmerovky, doplnkové cyklotabule, infotabule, rampy a návrh siete cyklotrás o celkovej dĺžke 94,38 km pozostáva z piatich obojsmerných cyklotrás napojených na už existujúcu Pohronskú cyklotrasu vedúcu okrajom mikroregiónu.

V blízkosti obcí v pohorí Vtáčnik sa nachádza lyžiarsky areál Ski Blanc, ktorý je v súčasnom období mimo prevádzky. Zjazdovky sú vhodné pre všetky vekové kategórie. V blízkosti lyžiarskeho strediska sa dá jazdiť na koňoch pod vedením trénera s dlhoročnou praxou. Jazda na koni patrí v regióne medzi mladé športové odvetvia, ktoré sa tu postupne udomácňujú.

Ski Blanc a jazdecký areál Ostrý Grúň
Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

Pokutský vodopád
Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

2 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV OBCE OSTRÝ GRÚŇ

2.1 Výsledky z dotazníkov

Vyhodnotenie anonymných dotazníkov k PHRSR, v ktorých sa mohli obyvatelia obce Ostrý Grúň vyjadriť ohľadom návrhov k plánu budúceho rozvoja obce s cieľom zlepšenia kvality života v obci.

V dňoch od 1.8. 2020 až do 30.08.2020 sa v obci Ostrý Grúň zrealizoval prieskum názorov, podnetov, návrhov a doplnení na tvorbu PHRSR na roky 2021 – 2026. Jeho výsledky, na základe dotazníkov, priniesli nasledovné údaje, ktoré boli zapracované do SWOT analýzy, opatrení, aktivít a následne akčných plánov:

Vyhodnotenie otázky 1: Vaše pohlavie

Pohlavie	**Počet**
muž	19
žena	27
Dotazníkov sa vrátilo spolu	**41**
Do dotazníkov sa zapojilo spolu obyvateľov	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Z celkového počtu vytlačených dotazníkov a to v počte **160 ks.** Vrátilo sa nám spolu **41 ks dotazníkov.** Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo spolu **46 obyvateľov obce Ostrý Grúň,** čo predstavuje spolu z tohto počtu **28,75 %.** Manželia spolu vypísali 5 dotazníkov.

Vyhodnotenie otázky 2: Vek respondentov

Vek respondentov	**Počet**
do 20 rokov	0
od 21 – 30 rokov	4
od 31 – 40 rokov	7
od 41 – 50 rokov	5
od 51 – 60 rokov	11
od 61 – 70 rokov	12
od 71 – 80 rokov	7
od 81 a viac	0
Spolu	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Vyhodnotenie otázky 3: Ako dlho bývajú respondenti v obci.

Dĺžka bývania v obci	Počet
menej ako 1 rok	1
1 – 5 rokov	0
6 – 10 rokov	1
11 – 15 rokov	0
16 – 20 rokov	2
viac ako 20 rokov	42
Spolu	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Vyhodnotenie otázky 4: Záujem o dianie v obci

Dĺžka bývania v obci	Počet
áno	36
občas	8
nie	2
áno pokiaľ sa to dotýka mňa	0
vôbec	0
Spolu	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Vyhodnotenie otázky 5: Spokojnosť obyvateľov obce s miestom bývania.

Spokojnosť obyvateľov s bývaním v obci	Počet
veľmi spokojný/á	5
skôr nespokojný/á ako spokojný/á	14
som spokojný/á	22
vôbec som nie spokojný/á	5
Spolu	**46**

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2020

Vyhodnotenie otázok číslo 6 až 10.
Oblasti podľa názoru obyvateľov, ktoré je potrebné v obci Ostrý Grúň rozvíjať

Oblasti, ktoré je potrebné rozvíjať a čo najskôr riešiť	Počet odpovedí	Akútne oblasti podľa poradia z pohľadu obyvateľov obce sú:
verejné budovy	5	14. miesto
pamiatky	4	15. miesto
cintorín, dom smútku	36	1. miesto
kultúra a kultúrne aktivity pre deti a mládež	7	12. miesto
šport	6	13. miesto
voľnočasové aktivity pre deti a mládež	9	10. miesto
zdravotná starostlivosť	6	13. miesto
sociálne služby	18	4. miesto
bytová dostupnosť	2	17. miesto
pracovné príležitosti	10	9. miesto

obchody a služby	8	11. miesto
dopravné spojenie (autobus)	4	15. miesto
autobusové zastávky	18	4. miesto
verejné priestranstvá, ihriská, parky	9	10. miesto
miestne cesty a chodníky	20	2. miesto
cyklotrasy	1	18. miesto
náučné chodníky	2	17. miesto
verejné osvetlenie	19	3. miesto
verejná bezpečnosť, vandalizmus	6	13. miesto
ochrana životného prostredia	11	8. miesto
nelegálne skládky	15	6. miesto
odpadové hospodárstvo, výber odpadov	15	6. miesto
verejná kanalizácia	12	7. miesto
vybavenie verejných záležitostí	3	16. miesto
návštevnosť obce, miestny turizmus, cestovný ruch	8	11. miesto
možnosť iné uviedlo spolu obyvateľov obce:	16	5. miesto

Vyplnenie anonymných dotazníkov v záujme obyvateľov obce Ostrý Grúň prebehlo čiastočne úspešne. Všetkými podnetnými návrhmi sa obce bude zaoberať. Podnetné návrhy sa stali i súčasťou tvorby PHRSR na roky 2021 – 2026.

3 FINANČNÁ ANALÝZA

3.1 Finančná analýza obce Ostrý Grúň

Súvaha k 31.12.2019
IČO: 00320901

Tabuľka 16: Skrátená súvaha Súvaha Úč ROPO SFOV 1-01 (MF/21227/2014-31) k 31.12.2019

Označenie	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU MAJETOK	1	3 515 040,52
A.	Neobežný majetok	2	3 436 822,43
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	3	0,00
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	11	3 318 842,43
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	24	117 980,00
B.	Obežný majetok	33	78 141,35
B.I	Zásoby	34	58,21
B.II	Zúčtovanie medzi subjektami VS	40	0,00
B.III	Dlhodobé pohľadávky	48	10 978,69
B.IV.	Krátkodobé pohľadávky	60	13 993,87
B.V.	Finančné účty	85	53 110,58
B.VI.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci	98	0,00
B.VII.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	104	0,00
C.	Časové rozlíšenie	110	76,74
D.	Vzťahy k účtom klientov	114	0,00

Zdroj: https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7066713

Označenie	STRANA PASÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	115	2 327 108,17
A.	Vlastné imanie	116	705 388,81
A.I.	Oceňovacie rozdiely	117	0,00
A.II.	Fondy	120	0,00
A.III.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	123	705 388,81
B.	Záväzky	126	763 062,46
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektami VS	132	28 463,20
B.III.	Dlhodobé záväzky	140	582 016,35
B.IV.	Krátkodobé záväzky	151	76 364,45
B.V.	Bankové úvery a výpomoci	173	75 518,46
C.	Časové rozlíšenie	180	858 656,90
D.	Vzťahy k účtom klientov štátnej pokladnice	183	0,00

Zdroj: https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7066713

Obec je výlučným vlastníkov pozemkov a budov, ktoré sa nachádzajú na LV č. 1:

- C-KN č. 494 - budova Kultúrneho domu
- C-KN č. 496 - budova Pamätnej izby
- C-KN č. 500 - budova Požiarnej zbrojnice
- C- KN č. 526/2- budova Rekreačného zariadenia
- C-KN č. 188/3 - budova Materskej školy
- C-KN č. 495/2 - budova Obecného úradu
- C-KN č. 138- budova Domu smútku
- C-KN č. 511/6 - budova Predajne potravín, mäsa a espressa
- C-KN č. 528/2 - zrubová chata
- C-KN č. 528/3- zrubová chata
- C-KN č. 523-/4- zrubová chata
- C-KN č. 523/5- zrubová chata
- C-KN č. 523/6- zrubová chata
- C-KN č. 527/6- zrubová chata
- C-KN č. 1055/2 a 1055/10- Strelnica

4 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Celkový pohľad na situáciu obce, na jej silné a slabé stránky, príležitosti a prípadné ohrozenia rozvoja obce Ostrý Grúň poskytuje komplexná SWOT analýza a syntéza výsledkov. Výsledky jednotlivých analýz sme doplnili informáciami získaným na základe rozhovorov na verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva. Poskytli nám dostatočnú základňu pre zostavenie SWOT analýzy. V tejto podkapitole si ju bližšie zadefinujeme a chceme poukázať na jej uplatnenie v praxi.

„SWOT analýza v procese rozvoja regiónov je veľmi jednoduchou technikou. Predstavuje východisko pre strategické plánovanie a má široké uplatnenie pri tvorbe budúcich rozhodnutí o rozvoji" .

Podľa povahy sledovaných javov sa vo SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Hodnotením SWOT analýzy a silných a slabých stránok, možných príležitostí a ohrození sa hodnotia faktory, ktoré sa dajú využiť a zrealizovať v prospech rozvoja územia. Týmto faktorom je potrebné čeliť v navrhovanej regionálnej stratégii.

Hodnotenie faktorov, ktoré ovplyvňujú rozvoj regiónu môžeme za pomoci SWOT matice rozčleniť na dve skupiny:

- ***Vnútorné (endogénne) faktory rozvoja*** (prírodný zdroj, krajinná scenéria, poľnohospodárska pôda), dobre rozvinutá infraštruktúra v obci, zamestnanosť a pod.
- ***Vonkajšie (exogénne) faktory rozvoja- pozitívne vplyvy*** (príležitosti a ohrozenia)

Na SWOT analýze sa zúčastnili všetky zainteresované subjekty, ale i pracovná skupina, ktorá zvážila, či slabé stránky alebo ohrozenia v predmetnom území budú neutralizované, alebo budú navrhované možnosti, ako ich odstrániť a zmeniť. Silné stránky ktoré obec má a odstraňovanie slabých stránok v obci majú vplyv na rast pravdepodobnosti využitia ponúkajúcich sa príležitostí a potenciálny záujem zo strany obyvateľov pre všestrannejšie naplnenie vízie obce a samotného rozvoja obce. Program rozvoja obce z tohto pohľadu nepovažujeme za prevažne analytický dokument, je to skôr koncepčný dokument, v ktorom je analýza a zhodnotenie východiskového stavu nutnou súčasťou. Objektom analýzy sú: ekonomická situácia samosprávy (rozpočet obce, majetok obce), podnikateľský sektor v obci, ľudský potenciál, partnerská spolupráca obce s inštitúciami, so súkromným sektorom, obcami, spolkami a združeniami pôsobiacimi v obci, rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry a prírodné zdroje a ich využitie. Vo SWOT analýze sú všetky analyzované súčasti spracované na záver do jednotného celku. SWOT analýza realizovaných stratégií a opatrení poukazuje na prioritné smerovanie investičných aktivít do budovania infraštruktúry, rekonštrukcie a iných aktivít, ktoré sú v kompetencii obce.

4.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Ostrý Grúň

V analýze interného prostredia obce Ostrý Grúň sa budeme zaoberať prvými krokmi tvorby rozvojového dokumentu, zostavením relevantnej a výpovednej analýzy interného prostredia obce. Princípom každej SWOT analýzy je výstižne a objektívne charakterizovať slabé a silné stránky obce. Ako sme už uviedli, silné stránky obce majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obci v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň ďalšie stanovené tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

Nakoľko mnohé plány v obci boli už zrealizované na základe predchádzajúceho strategického dokumentu a v obci je potrebné vykonať ciele, opierame sa o aktuálne rozvojové stratégie, ktoré sa v najbližšom období majú realizovať.

Medzi hlavné transformačné, vízie a ciele obce Ostrý Grúň patria:

- Obec má záujem využiť svoju výhodnú polohu voči ekonomickým centrám a dôležitým dopravným koridorom.
- Obec chce naďalej rozvíjať obytné zóny a diferencované formy bývania v obci, rozvíjať hospodárske aktivity a podporovať tradičnú domácu výrobu.
- Obec chce využívať existujúci prírodný potenciál a zachovávať tradície obce, naďalej rozvíjať a podporovať rozvoj cestovného ruchu a turizmu.
- Ostrý Grúň i naďalej chce sa starať o kvalitu krajinného prostredia v hospodársky intenzívne využívanej krajine a starať sa o ekologickú rovnováhu a trvalo udržateľný rozvoj.
- Zámerom obce starať sa a zveľaďovať životné prostredie a využívať vhodne existujúci prírodný potenciál.
- V oblasti technickej infraštruktúry má obec záujem o odstránenie deficitu výstavbou kanalizácie.
- Obec Ostrý Grúň chce podporovať rozvoj sociálnych služieb, zabezpečovať sociálnu starostlivosť a ostatné služby súvisiace v rámci zákona o sociálnych službách.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonitosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života obyvateľov a ich majetku, ako aj životného prostredia.

Tabuľku analýzy interného prostredia pre stratégiu obce Ostrý Grúň sme spracovali na základe podkladov a zistení v teréne. Zistili sme, že najväčším problémom v obci sú stále nedoriešené a pretrvávajúce otázky odpadového hospodárstva, sociálnej práce, otázok bývania mladšej generácie, otázky týkajúce sa celkovej infraštruktúry obce, rekreačného zariadenia Dopravárik, strelnice, miestneho osvetlenia, atď.

Analýza interného prostredia predstavuje výber, tvorbu a zhodnotenie ukazovateľov vlastností krajiny, jej jednotlivých krajinotvorných zložiek (analýzu zdrojov a analýzu súčasného stavu využitia zdrojov). V tejto analýze sa opierame o fyzicko-geografické analýzy územia, infraštruktúru, kultúrno-historický potenciál a o primárne ponuky pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu, prípadne poznávacieho turizmu atď. V Tabuľke 17

sumarizujeme vnútorné faktory rozvoja obce podrobnejšou analýzou interného prostredia, v ktorom definujeme silné a slabé stránky obce. V analýze interného prostredia definujeme silné a slabé stránky obce. Silné stránky, ktoré bližšie špecifikujeme, vedú k sociálno-ekonomickému rozvoju riešeného územia. Ich cieľom je zatraktívniť vnútorný život v obci a zviditeľniť lokalitu systematickou podporou občanov a zlepšovať stav týkajúci sa vzhľadu obce. Pre propagáciu a marketing obce je dôležité budovať a posilňovať strategické partnerstvá, zlepšovať podnikateľské možnosti a služby občanom formou intenzívnejšej komunikácie s podnikateľmi. Slabé stránky obce Ostrý Grúň poukazujú na vysokú mieru nezamestnanosti, na absenciu projektov a dokumentácií, na nedostatok finančných prostriedkov, na obmedzené možnosti bývania a množstvo pretrvávajúcich bariér, ktoré je potrebné odstraňovať a riešiť. Je dôležité aktualizovať informácie o živote občanov v obci ako aj názor občanov na ich kvalitu života. Získané informácie vytvárajú podklady pre PHRSR obce ako aj pre iné strategické dokumenty. Týmto chceme poukázať na potrebu monitorovania jednotlivých aktivít sociálno-ekonomického rozvoja a na potrebu plánovania a na dôležitosť úzkej spolupráci so samosprávou.

Tabuľka 17 Vnútorné faktory rozvoja obce - analýza interného prostredia

Vnútorné faktory rozvoja obce - analýza interného prostredia.	
SILNÉ STRÁNKY	***SLABÉ STRÁNKY***
• výhodná geografická poloha- dobré dopravné spojenie s okolitými obcami a mestami	• vysoká miera nezamestnanosti,
• existujúci prírodný potenciál	• nízke príjmy domácností
• existujúce príťažlivé rekreačné strediská • (Dopravárik a Kollárová)	• starnutie populácie
• v okolí sa nachádza vybudovaný lyžiarsky areál	• vysoká opotrebovanosť miestnych komunikácií,
• zachovalé kultúrno-historické pamiatky	• nedoriešené otázky ŽP – skládky, triedenie odpadu, likvidácia komunálneho odpadu,
• tradičné remeslá a kultúrne zvyklosti (spoločné kultúrno-historické korene)	• zaostávajúca osveta domáceho obyvateľstva k rozvoju turizmu a cestovného ruchu a vzťahu k turistom,
• primárna ponuka vytvára vhodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky	• absencia strediska sociálnych a opatrovateľských služieb,
• vybavenosť obce infraštruktúrou v strede obce	• pretrvávajúce jazykové bariéry pre rozvoj spolupráce so zahraničnými firmami,
• dobrá prístupnosť k internetu	• nedostatočné podporné mechanizmy pre rozvoj malého a stredného podnikania,
• nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia	• priestorovo a architektonicky nedoriešené námestie v centre obce (nevybudované oddychové zóny, parky)
• vybudované časti pre športové činnosti- športové ihrisko	• nedostatok finančných prostriedkov
• partnerská spolupráca obce • s inštitúciami, s inými obcami,	• obmedzené možnosti bývania pre mladé rodiny s deťmi
• bohatý kultúrny a spoločenský život	• absencia projektov a dokumentácií
• v obci je niekoľko desiatok rodinných domov, ktoré tvoria potenciál ubytovacej kapacity,	• migrácia obyvateľstva • absencia opatrovateľskej služby pre starších obyvateľov
• nenarušené a neznečistené prostredie	• absencia projektov a dokumentácií
• partnerská spolupráca obce s inštitúciami, s inými obcami,	• absencia projektov a dokumentácií

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

4.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce

V analýze externého prostredia obce Ostrý Grúň sa budeme zaoberať analýzou, ktorá v sebe zahŕňa analýzu štyroch oblastí vonkajšieho prostredia tzv. PEST analýzu − Politickú, Ekonomickú, Sociálnu a Technologickú. Analýza vychádza z poznania minulého vývoja a snaží sa o predvídanie a analyzovanie budúcich vplyvov na prostredie v už spomínaných štyroch oblastiach. Táto časť analýzy je zameraná na charakteristiku vlastností ľudských zdrojov, situáciu z hľadiska migrácie, na zamestnanosť obyvateľstva, na socio-ekonomické charakteristiky a sociálno-patologické javy, ktoré predstavujú negatívne javy prostredia (ohrozenia). V Tabuľke 18 definujeme vonkajšie faktory rozvoja obce- analýzu externého prostredia obce Ostrý Grúň, kde bližšie špecifikujeme príležitosti a ohrozenia. Príležitosti v tejto tabuľke predstavujú externé podmienky, ktoré môžu pomôcť obci k dosiahnutiu cieľov. Ohrozenia predstavujú oblasti, na ktoré je potrebné sa čo najskôr zamerať.

Tabuľka 18 Vonkajšie faktory rozvoja obce- analýza externého prostredia

Vonkajšie faktory rozvoja obce- analýza externého prostredia.	
PRÍLEŽITOSTI	**OHROZENIA**
• možnosť dennej dochádzky obyvateľov do okresného mesta a priľahlých miest a obcí	• rast nezamestnanosti
• posilnenie trendu prisťahovaných obyvateľov	• nezáujem obyvateľov obce o veci rerejné
• vytváranie nových pracovných príležitostí	• degradácia pôdy
• vhodné podmienky pre rozvoj turizmu, agro-turistiky a cestovného ruchu	• strata príjmov obce z prenájmu obecných priestorov
• atraktívne prírodné prostredie v okolí	• politický tlak a krízové dianie
• medziobecná spolupráca s okolitými obcami	• dochádzanie obyvateľov do väčších vzdialeností do zamestnania
• možnosť poskytnutia pracovných príležitostí pri verejnoprospešných prácach v obci, pri jej skrášľovaní	• nedostatok prostriedkov na realizáciu rozvojových zámerov obce
• možnosť zachovať vidiecky štýl a rozptýlený typ osídlenia	• nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu rodinných domov
• využívať dostupnosť úverových zdrojov	• zvyšovanie kriminality
• rozvoj infraštruktúry	• opustenie vidieckeho štýlu života obyvateľstva
• podpora rozvoja celoživotného vzdelávania	• nezáujem o zachovanie kultúrnych hodnôt v obci a tradičných remesiel
• budovanie a rekonštrukcia dopravných koridorov	• prehlbovanie zaostávania osád v extraviláne obci
• skvalitnenie marketingu a manažmentu zameraného na propagáciu obce atď.	• strata príležitosti získať dotácie na rozvoj projektov atď.

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

4.3 Analýza problémov

Pri analýze problémov pozornosť sústredíme na hlavné nedostatky, ktoré je potrebné v obci Ostrý Grúň riešiť. V Tabuľke 19 poukazujeme na hlavné problémy, ktoré sa v obci vyskytujú a na miesta, ktoré sa nachádzajú v zlom technickom stave.

Tabuľka 19 Analýza problémov v obci Ostrý Grúň

Analýza problémov
• nie je vybudovaná splašková kanalizácia a ČOV
• nedostatok pozemkov pre bytovú a individuálnu výstavbu
• nevyužité sú plochy zelene na oddychové zóny a taktiež je potrebná ich úprava
• riešenie otázok zvyšovania separácie odpadov
• pokračovanie v rekonštrukcii rekreačného zariadenia Dopravárik
• rekonštrukcia Strelnica
• rekonštrukcia Domu smútku- havarijný stav
• riešenie bytovej otázky pre mladé rodiny
• absencia sociálnych služieb v obci
• absencia projektových dokumentácií
• nedostatok finančných zdrojov
• politické, legislatívne zmeny a kríza
• absencia územnoplánovacej dokumentácie a iné.

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

ČASŤ B.

STRATEGICKÁ ČASŤ

5 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV

Silné stránky obce Ostrý Grúň majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obci v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

5.1 Stratégia rozvoja obce Ostrý Grúň na obdobie rokov 2021− 2026

Rozvojová stratégia je výstupom procesu strategického plánovania a jej ťažiskom je stanovenie hlavných cieľov a oblastí rozvoja. Strategické programovanie a jeho výstup programu rozvoja sa preto zameriava viac na konkretizáciu procesov realizácie a napĺňania cieľov. Obec Ostrý Grúň nemá vypracovaný územný plán obce, preto pre svoj rozvoj potrebuje mať PHRSR, ktorý bude podporovať rozvojové ciele a rozumnou stratégiou sa k týmto cieľom dopracuje.

Stratégia rozvoja obce je vypracovaná v súlade so strategickými dokumentmi SR a EÚ a vychádza z výsledkov analytickej časti, z dotazníkového prieskumu a nadväzuje na SWOT analýzu, pričom sa snaží eliminovať a zmierniť identifikované problémy pomocou určených faktorov rozvoja. Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce.

Účelom strategickej časti tohto dokumentu je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú priamo v kompetencii samosprávy (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle platnej legislatívy, alebo nie sú priamo v kompetencii obce, ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť najmä pri využití princípu partnerstva vytváraním synergických efektov.

Obec si stanovila tri prioritné oblasti svojho rozvoja počas rokov 2021 – 2026. Jedná sa o tieto prioritné oblasti:

1. **Prioritná oblasť hospodárska a ekonomická základňa obce- Vybudovanie stabilnej hospodárskej a ekonomickej základne v obci.**
2. **Prioritná oblasť sociálna- Vybudovanie sociálnej infraštruktúry v obci**
3. **Prioritná oblasť environmentálna- Kvalitné životné prostredie**
4. **Prioritná oblasť - Ľudské zdroje a zamestnanosť**
5. **Prioritná oblasť- Ekonomika a podnikateľské prostredie**
6. **Prioritná oblasť- Propagácia a informovanosť**

Hlavné prioritné oblasti a strategické ciele zobrazuje tabuľka 20.

Tabuľka 27 Strategický cieľ a hlavné prioritné oblasti

Vízia		
1. **Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce**	**2. Prioritná oblasť – Sociálna**	**3. Prioritná oblasť – Environmentálna Kvalitné životné prostredie**
ciele **Dopravná infraštruktúra** **Technická vybavenosť obce** **Administratívne budovy** **Stabilná hospodárska a ekonomická základňa**	**ciele** **Školstvo a vzdelanie** **Verejné priestranstvá** **Bývanie** **Športoviská** **Sociálna vybavenosť** **Kvalitná infraštruktúra**	**ciele** **Odpadové hospodárstvo** **Ochrana životného prostredia** **Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo** **Ochrana prírody a krajiny**
Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce **Opatrenie 1.2** Modernizácia administratívnych budov **Opatrenie 1.3** Podpora cestovného ruchu **Opatrenia 1.4:** Podpora kultúrnych, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho, prírodného a historického potenciálu obce **Opatrenia 1.5** Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne **Opatrenie 1.6** Rozvoj samosprávy v obci	**Opatrenie 2.1** Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry **Opatrenie 2.2** Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života **Opatrenie 2.3** Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci **Opatrenie 2.4** Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk **Opatrenie 2.5** Rekonštrukcia rekreačného zariadenia Dopravárik **Opatrenie 2.6** Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci **Opatrenie 2.7** Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci **Opatrenie 2.8** Rekonštrukcia športovo-streleckého areálu a budovy pre šport a na rekreáciu **Opatrenie 2.9** Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek **Opatrenie 2.10** Budovanie a podpora prevádzky športových zariadení v obci **Opatrenie 2.11** Rekonštrukcia cintorína a domu smútku	**Opatrenie 3.1** Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva -Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu (zberný dvor) - Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce **Opatrenie 3.2** Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva - Vybudovanie ČOV - Vybudovanie kanalizácie - Rekonštrukcia vodovodu-havarijný stav **Opatrenie 3.3** Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva **Opatrenie 3.4** Zlepšovanie stavu ovzdušia **Opatrenie 3.5** Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci

Vízia		
4. Prioritná oblasť Cestovný ruch	**5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie**	**6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť**
ciele Cestovný ruch	**ciele Ľudské zdroje**	**ciele Propagácia v obci**
Opatrenia 4.1 Materiálna a finančná podpora miestnych združení a folklórneho súboru **Opatrenia 4.2** Využívanie prírodných daností pre budovanie nových NCH, turistických trás a cyklotrás **Opatrenia 4.3** Vybudovanie rozhľadne v obci **Opatrenia 4.4** Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci **Opatrenie 4.5** Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky **Opatrenie 4.6** Výstavba oddychovej, športovej a relaxačnej zóny v území **Opatrenie 4.7** Vytváranie podmienok pre rozvoj trvaloudržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti **Opatrenie 4.8** Rekonštrukcia pamätníka umučených občanov	**Opatrenie 5.1** Podpora zamestnanosti **Opatrenie 5.2** Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku **Opatrenie 5.2** Podpora miestnych spolkov a združení v obci **Opatrenie 5.3** Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít **Opatrenie 5.4** Podpora tradičného podnikania na vidieku **Opatrenie 5.5** Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja	**Opatrenia 6.1** Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva **Opatrenie 6.2** Rozvoj a zvyšovanie informovanosti obce **Opatrenie 6.3** Podpora propagácie obce

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková (2020)

Špecifické strategické ciele (hlavné Priority) sme rozdelili na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé

5.2 Strategické ciele, programové osi a špecifické ciele rozvoja obce

Krátkodobé ciele (1−2 roky):
• rekonštrukcia obecných komunikácií, výstavba chodníkov, revitalizácia verejných priestranstiev • výsadba nových stromčekov a okrasných drevín v obci • vybudovanie novej oddychovo- relaxačnej plochy pre športovcov a všetky vekové kategórie obyvateľov a návštevníkov obce • ďalšia rekonštrukcia obecného úradu • vybudovanie bezdrôtového rozhlasu • skvalitnenie technickej infraštruktúry, • vybudovanie kompostovísk, zberného dvora • zvýšenie osvety a separovanie komunálneho odpadu, nové nádoby odpad • zabezpečiť pre dôchodcov stravovaciu jednotku a využiť ju i v prospech turistov a návštevníkov obce

- skvalitniť starostlivosť o miestnu zeleň, jeho udržiavanie
- vyrobiť a umiestniť nové informačné tabule, zlepšiť prístup k informáciám
- vydanie knižnej publikácie a propagačného materiálu o obci

Strednodobé ciele(1-4 roky):

- výstavba kanalizácie ČOV
- vybudovanie fitnescentra vo voľnej prírode
- obnova rázovitých stavieb a drobnej architektúry
- revitalizácia verejných priestranstiev, domových fasád, oplotenia
- rekonštrukcia miestnych komunikácii, nové cesty k obytným častiam, uliciam
- prestavba materskej školy a rekonštrukcia vonkajších priestorov
- vybudovanie klubu mládeže,
- regulácia potoka a vybudovanie chodníka cez celú obec
- vybudovanie nových turistických chodníkov, cyklotrás
- vybudovanie kina v prírode,
- výstavba nového detského ihriska a oddychovej plochy pre matky s deťmi
- obnova knižnice a zavedenie čitárne
- zlepšenie dostupnosti internetu (optický internet) (Wifi pre Teba)
- vybudovanie parku oddychu s lavičkami a chodníkmi
- vybudovanie hygienického zariadenia
- rozšírenie plynofikácie do obce
- zriadenie cukrárne
- usporiadanie trhov, jarmokov, aktivizovanie možností vidieckej turistiky
- vypracovanie Územného plánu obce
- výstavba ďalších nájomných bytov v obci pre mladé rodiny,
- zabezpečenie inžinierskych sietí k plánovaným stavebným pozemkom
- rekonštrukcia pamiatkovej izby,
- vybudovanie nových parkovacích zón v obci
- vybudovanie ferraty lezeckej steny (na futbalovom ihrisku)
- kúpa pozemku pre vytvorenie oddychovej, relaxačnej a športovej zóny
- vybudovanie požičovne pre bicykle
- ďalšia rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov obecného areálu Dopravárik
- rekonštrukcia umyvárne a sociálneho zariadenia v MŠ
- úplná úprava daňových výmerov atď.

Dlhodobé ciele (1 − 7 rokov)

- vybudovanie ubytovania pre turistov
- výstavba nových rodinných domov, skvalitniť bývanie
- vysporiadanie pozemkov v obci
- samostatná rekonštrukcia telesa ciest
- vybudovanie nového verejného osvetlenia
- zlepšenie dostupnosti obchodného, nákupného strediska, prípadne podpora tradičného podnikania na vidieku
- obnova tradičných remesiel
- skvalitniť služby dopravy, mobility občanov
- vybudovanie kanalizácie a ČOV
- zriadenie kúpaliska- využitie prírodných zdrojov
- vybudovanie novej cesty na k jazdeckému areálu v obci
- obnova pôvodných budov v majetku a v správe obci

- vybudovať vlastné priestory pre separáciu odpadu, skládku odpadu, využitie nových technológií a zariadení
- podporiť podnikateľov a rozvoj nových pracovných miest
- vybudovať centrum voľného času pre deti a priestorov pre remeselnú činnosť k zachovaniu miestnej kultúry
- vybudovanie parkoviska
- vybudovanie vzdelávacieho strediska, regionálneho, miestneho informačného a poradenského centra pre podporu podnikania na vidieku, zriadenie cestovnej prípadne turisticky informačnej kancelárie.
- zabezpečiť dostatočný a vyhovujúci bytový fond zodpovedajúci potrebám obyvateľstva
- zvýšiť environmentálne povedomie obyvateľov v oblasti ochrany a tvorby krajiny
- modernizácia cestnej infraštruktúry,
- podporovať zvýšenie bezpečnosti všetkých účastníkov dopravy
- vytvárať atraktívne podnikateľské prostredie
- vytvárať investičné prostredie
- využitie vysokého potenciálu, súčasnej výkonnosti a dynamiky cestovného ruchu v tomto regióne pri rešpektovaní únosnosti a cieľovej kvality krajiny
- právnou subjektivitou MŠ dosiahnuť vyšší stupeň riadenia
- podporovať prioritné športy
- spracovať a realizovať koncepciu využitia všetkých foriem obnoviteľných zdrojov energií
- podpora zabezpečenia trvalej udržateľnosti kvality
- zníženie objemu zmesového komunálneho odpadu a zefektívnenie recyklácie odpadu
- podporovať elimináciu existujúceho environmentálneho zaťaženia územia
- podporovať zníženie znečisťovania vodných tokov a zachovanie udržateľnosti kvality vodných tokov a vodných plôch
- podporovať rozvoj technickej vybavenosti
- zabezpečiť dobudovanie a uzavretie skládky komunálneho odpadu na území mesta a vybudovanie novej skládky
- podporovať využívanie alternatívnych zdrojov ekologickej likvidácie odpadov
- šíriť osvetu v oblasti odpadového hospodárstva a zapojiť deti a mládež do šírenia osvety v oblasti separovania odpadov
- zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd
- podporovať všetky aktivity zamerané na likvidáciu starých objektov, ktoré ohrozujú životné prostredie
- podporovať zachovanie biodiverzity a ekologickej stability krajiny
- vytvárať priestorové podmienky v rámci územného rozvoja sídel pre individuálnu bytovú výstavbu
- vytvárať podmienky na zabezpečenie dostupnosti bývania pre všetky vrstvy svojich obyvateľov,
- zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny
- zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami
- podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
- vybudovať nový (nad kapacitu 50) areál služieb dôchodcom s domovom dôchodcov a domovom sociálnych služieb pre dospelých
- vytvárať podmienky na rozširovanie opatrovateľskej služby a sociálnych služieb, zave-

dením celodenných služieb
- zvyšovať dostupnosť a skvalitnenie služieb zameraných na podporu zosúladenia rodinného a pracovného života
- zlepšiť zamestnanosť skupín ohrozených sociálnym vylúčením. Podporovať sociálnu inklúziu a rovnosť príležitostí pri integrácii rizikových skupín do spoločnosti a na trh práce
- podporovať budovanie a posilňovanie regionálnych a miestnych sietí zameraných na rozvoj komunít a podporu solidarity
- podporovať nadväznosť domácej opatrovateľskej služby na ďalšie sociálne služby
- pravidelne zrealizovať prieskum potrieb občanov v oblasti kultúry
- zrekonštruovať kultúrny dom a požiarnu zbrojnicu
- sprístupňovať občanom a návštevníkom históriu a tradície obce formou tematických interaktívnych aktivít počas víkendov
- vytvoriť databázu žijúcich osobností rodákov
- podporiť tvorbu kultúrnych hodnôt,
- podieľať sa na modernizácii miestnej knižnice a obnove knižného fondu
- klásť dôraz na ľudské zdroje ako najvýznamnejší faktor rozvoja kultúry
- podporovať budovanie regionálneho cestovného ruchu na princípe partnerstva subjektov v regióne
- využitie vysokého potenciálu, súčasnej výkonnosti a dynamiky cestovného ruchu v tomto regióne pri rešpektovaní únosnosti a cieľovej kvality krajiny
- pripraviť informačné propagačné materiály a spolupráca s akreditovanými turistickými sprievodcami
- podporovať spoločnú prezentáciu subjektov CR na web stránkach a internetových prehliadačoch
- udržiavanie a prehlbovanie súčasných aktívnych partnerstiev
- reagovať na potreby občanov, zavádzať inovácie vo všetkých oblastiach života
- zaviesť moderné informačné a komunikačné technológie (e-government) do práce a fungovania samosprávy
- projekty výmeny skúseností v oblastiach riadenia samosprávy a rozvoja v rámci mikroregionálneho združenia Kľak
- rozvíjať a vybudovať novú strelnicu v obci Ostrý Grúň
- zateplenie budov a rekonštrukcia verejných budov (znižovanie energetickej náročnosti budov)
- rekonštrukcia pamätníka umučených občanov (okrasný múr, lavičky, osvetlenie, koše na odpadky),
- vytvorenie oddychovej zóny v okolí pomníka padlých hrdinov (výsadba zelene, úprava terénu, osadenie dlažby, premostenie cesty)
- vybudovanie osvetlenia v priestoroch multifunkčného ihriska
- zabezpečenie techniky pre zberný dvor
- likvidácia čiernych skládok
- regionálna opatrovateľská služba
- rozvoj cestovného ruchu- informačný systém, cyklotrasy, rozhľadne
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry do obce atď.

Projektové zámery boli prezentované verejne a pripomienkované v zasadačke OcÚ v Ostrom Grúni počas obecného zastupiteľstva v mesiaci august 2020.. Všetky relevantné pripomienky boli prerokované na príslušných zasadnutiach. Pri schválení projektov

obecným zastupiteľstvom v Ostrom Grúni bude vždy zriadení riadiaci tím, ktorí bude priebežne napĺňať deklarované výstupy, prípadne uskutočňovať potrebné korekcie so zámerom naplnenia stanovených opatrení, cieľov a vízie deklarovaných projektov v obci Ostrý Grúň. Zoznam členom riadiaceho tímu bude zvolený počas tvorby a prípravných prác pri každom projektovom zámere. Predpokladaný rozpočet bude uvedený neskôr v komplexne vypracovanej projektovej dokumentácii podľa presného výpočtu projektanta.

C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ

6 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ OBCE OSTRÝ GRÚŇ NA OBDOBIE ROKOV 2021 − 2026

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Zmyslom programovej časti je jej príspevok k splneniu stanoveného strategického cieľa: *Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jeho konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.*

Metodika tvorby PHSR udáva nasledovný postup:

- Starosta obce Július Remenár spolu s pracovnou skupinou špecifikoval opatrenia, spoločne navrhli k nim aktivity a stanovili poradie dôležitosti opatrení a aktivít, projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu. Riadiaci tím vypracoval sumárny návrh aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán.
- Riadiaci tím stanovil termíny realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania).
- Riadiaci tím zabezpečil vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov.

6.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov

1. Prioritná oblasť: Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce

Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce

1.1.1 Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce
1.1.2 Udržanie ekonomickej výkonnosti rozvoja cestovného ruchu
1.2.3 Zvyšovanie kvality života obyvateľov poskytovaním služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce
1.2.4 Rozvíjanie oblasti verejnej správy
1.2.5 Využívanie doplnkových zdrojov financovania
1.2.6 Tvorba aktivít pre využitie potenciálu obce a regiónu vo väzbe na turizmus, cestovný ruch a ochranu prírody ako aj na iné prvky miestneho potenciálu
1.2.7 Aktivity so zameraním na trvalo-udržateľný rozvoj, ekonomický a sociálny rozvoj obce pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality života v obci

Opatrenie 1.2 Modernizácia administratívnych budov

1.2.1 Vypracovávanie projektových dokumentácií
1.2.2 Modernizácia požiarnej zbrojnice
1.2.2 Modernizácia a podpora športových zariadení v obci
1.2.3 Rekonštrukcia Domu smútku- (havarijný stav) a jeho celková stavebná obnova

(prístrešok, spevnené plochy, obnova oporného múru, obnova prípojok vody, kanalizácie a elektriny, obnova oplotenia, chladiacej technológie, obvodových stien na čelnej fasáde, atď.)

Opatrenia 1.3: Podpora kultúrnych, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho, prírodného a historického potenciálu obce

1.3.1 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok
1.2.2 Rekonštrukcia kultúrneho domu
1.2.3 Rozšírenie a dovybavenie klubu dôchodcov
1.2.4 Rekonštrukcia, modernizácia a dovybavenie ostatných obecných zariadení
1.2.5 Rekonštrukcia vnútorných priestorov v kultúrnom dome (sály, pódia atď.).
1.2.6 Podpora kultúrno-spoločenských aktivít v obci a zachovanie miestnej kultúry (tvorba spoločensko-kultúrnych podujatí, podpora miestnych spolkov a organizácií)
1.2.7 Rekonštrukcia vonkajších priestorov a vybudovanie parkoviska s oddychovou zónou pred KD

Opatrenia 1.4 Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne

1.4.1 Vysporiadanie pozemkov a pozemkové úpravy v obci (intravilán)
1.4.2 Kúpa pozemku pre vybudovanie oddychovej, relaxačnej a športovej zóny v obci
1.4.3 Vybudovanie dreveného altánku s murovaným ohniskom

Opatrenie 1.5 Rozvoj samosprávy v obci

1.5.1 Rozvoj miestnej samosprávy v obci
1.5.1 Rozvoj projektov, ich schvaľovanie a monitorovanie
1.5.2 Inštitucionálne zabezpečovanie projektov
1.5.2 Zveľaďovanie obecnej stránky obce
1.5.3 Zabezpečovanie inštitucionálnej a administratívnej stránky obce
1.5.4 Zabezpečovanie vzdelávania zamestnancov obce
1.5.5 Účasť obce v združeniach Kľakovského mikroregiónu a v ostatných združeniach (GRON), spolkoch v rámci regionálneho združenia
1.5.6 Vypracovanie územného plánu v obci

2. Prioritná oblasť sociálna

Opatrenie 2.1 Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry

2.1.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie
2.1.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov pre realizáciu projektov
2.1.3 Rekonštrukcia vnútorných priestorov MŠ
2.1.4 Rekonštrukcia vonkajších priestorov MŠ
2.1.5 Vybudovanie školského dvora a dopravného ihriska pre deti
2.1.6 Vybudovanie parkoviska pred MŠ

Opatrenie 2.2 Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života

2.2.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie
2.2.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov pre realizáciu projektov
2.2.3 Príprava pozemkov a vytváranie nových bytových podmienok pre mladé rodiny
2.2.2 Zlepšovanie dostupnosti služieb obyvateľom
2.2.3 Zlepšovanie kultúrnych podmienok obyvateľom
2.2.4 Zlepšovanie sociálnej a zdravotnej starostlivosti v obci

2.2.5 Zlepšovanie a budovanie služieb vyššej vybavenosti v obci (zastávky, oddychových zón, cesty, osvetlenie, obslužných komunikácií vo vlastníctve obci a pod.)

Opatrenie 2.3 Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci

2.3.1 Pozemková úprava intravilánu obce
2.3.2 Zriadenie oddychových zón v obci (lavičky, umiestnenie košov na odpadky, verejná zeleň a iné)
2.3.4 Budovanie parkovísk v obci
2.3.5 Zvyšovanie bezpečnosti a vybudovanie kamerového systému v obci
2.3.6 Vybudovanie amfiteátra v obci
2.3.7 Vybudovanie detského ihriska
2.3.8 Modernizácia elektrických sietí
2.3.9 Vysádzanie miestnej zelene, starostlivosť o čistotu, zdravie v obci
2.3.10 Stavebná obnova obce
2.3.11Obnova oplotení, oporných múrov, spevnených plôch v obci
2.3.12 Vybudovanie prístrešku pri dome smútku pre smútiacich
2.3.13 Obnova existujúcich oplotení výmenou za nové

Opatrenie 2.4 Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk

2.4.1 Odkúpenie pozemku (plochy v rozmere 635 m^2 do vlastníctva obce Ostrý Grúň).
2.4.2 Terénne úpravy, vybudovanie modernej bezbariérovej zóny s ohľaduplným prístupom i prepojením na lokalitu, zníženie hluku v urbanizovanom a v obytnom prostredí (protihluková výsadba a protihlukové izolácie)
2.4.3 Vytvárať opatrenia so zameraním na zníženia znečistenia zóny (výsadba živých plotov, výsadba zelene so zameraním na obnovu zdravých ekosystémov s vysokou biodiverzitou). (viď. Projektový zámer obce).
2.4.4 Vybudovanie ekologického (chemického) WC zariadenia v oddychovom parku
2.4.5 Výstavba menšieho záchytného parkoviska (5 - 8 áut) a zavedenie potrebných opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy.
2.4.6 Vytvorenie oddychovej a relaxačnej plochy pre rôzne vekové kategórie.
2.4.7 Vybudovanie dreveného altánku na posedenie s krbom
2.4.8 Zabezpečenie podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a predchádzanie vzniku odpadov v oddychovom a relaxačnom území
2.4.9 Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov, ich revitalizácia, obnova zelenej infraštruktúry (zvýšenie atraktivity a prepravovanej kapacity nemotorovej dopravy vo verejnosti (vybudovanie predovšetkým cyklistickej dopravy, vybudovanie automatickej požičovne bicyklov, chráneného parkoviska na bicykle vybudovanie nabíjacej stanice pre elektrobicykle (v rámci využívania bicyklov na existujúcich cyklotrasách v Kľakovskom regióne).
Súčasťou záchytného parkoviska bude aj výsadba zelene.
2.4.10 Podpora zdravého životného štýlu, rozvíjanie fyzickej zdatnosti, vybudovanie vzťahu k pohybovej aktivite a zmysluplné využitie voľného času (vybudovanie menšieho športoviska, kde budú osadené rôzne závesné cvičebné pomôcky (systémy Street Workout)
2.4.11 Vybudovanie detského ihriska (príp. detského dreveného parku s hracími prvkami ako sú napr. lezecké laná, drevené hracie prvky (preliezky, šmykľavky, mostíky, drevené lavičky atď.)
2.4.12 Vybudovanie petangového ihriska pre mládež a seniorov
2.4.13 Vybudovanie zón pre rôzne iné pohybové a doplnkové aktivity ako napr. volejbal, bengminton, šach v prírode, nohejbal, bicyklovanie a pod.

2.4.14 Vybudovanie bylinkového záhonu, prírodnej terapeutickej záhradky pre kreatívne vytváranie aktivít pre všetky vekové kategórie obyvateľstva
2.4.15 Vybudovanie prírodnej terapeutickej záhradky (využitie harmonického prírodného prostredia pre rôzne druhy terapie dospelých a detí).

Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia rekreačného zariadenia Dopravárik

2.5.1 Pokračovanie v rekonštrukčných prácach vo vnútornom zariadení Dopravárik
2.5.2 Rekonštrukcia záchytného parkoviska
2.5.2 Vybudovanie turisticko-informačnej kancelárie
2.5.3 Zlepšovanie dostupnosti ubytovacích a stravovacích služieb
2.5.4 Rekonštrukcia chatiek v areály rekreačného zariadenia Dopravárik
2.5.6 Oprava a údržba strechy
2.5.7 Zateplenie budovy
2.5.8 Zabezpečenie vybavenosti vnútorných priestorov (nábytok, kuchyňa, spoločenských priestorov, sociálnych zariadení a pod.).
2.5.9 Zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu projektov v rámci rekreačného zariadenia Dopravárik

Opatrenie 2.6 Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci

2.6.1 Príprava projektovej dokumentácie
2.6.2 Budovanie sociálnej infraštruktúry v obci
2.6.3 Pripraviť priestor pre vybudovanie denného stacionáru v obci (pre seniorov, ZŤP, sociálne služby krízovej intervencie, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu),
2.6.5 Budovanie zariadení pre seniorov (Domov sociálnych služieb, denný stacionár)
2.6.6 Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

- Vybudovanie vodovodu k nájomným bytom
- Vybudovanie kanalizácie k nájomným bytom
- Vybudovanie ČOV k nájomným bytom
- Vybudovanie parkovísk

2.6.7 Vybudovanie káblového internetu a televízie
2.6.8 Rekonštrukcia verejného osvetlenia
2.6.9 Budovanie a modernizácia ostatnej verejnej infraštruktúry
2.6.10 *Budovanie a revitalizácia obecnej infraštruktúry*

- Pokračovanie v rekonštrukcii a v modernizácii obecného úradu
- Rekonštrukcia autobusových zastávok
- Rekonštrukcia a vybudovanie mostov a lávok
- Budovanie a rekonštrukcie miestnych komunikácií

2.6.11 Rekonštrukcia cestnej infraštruktúry a zlepšovanie stavu ciest v obci
2.6.12 Rekonštrukcia a premostenie ciest mostmi
2.6.13 Budovanie miestnych rigolov a odvodu dažďovej vody
2.6.14 Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických pamiatok

- Obnova miestnej knižnice
- Vybudovanie pamätných priestorov v obci

Opatrenie 2.7 Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci

2.7.1 Budovanie služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa)

2.7.2 Budovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ZŤP, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba a podporné služby – odľahčovacia služba.

Zámerom obce Ostrý Grúň je poskytovať:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- sociálne poradenstvo
- sociálnu rehabilitáciu,
- ošetrovateľská starostlivosť,
- ubytovanie, stravovanie, upratovanie,
- pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva
- utvárať podmienky pre voľnočasové aktivity,
- prevádzkovať sociálne zariadenie,
- vytvárať ošetrovateľskú a terénnu sociálnu starostlivosť a pod.

Opatrenie 2.8 Rekonštrukcia športovo-streleckého areálu a budov pre šport a na rekreačné účely

2.8.1 Nákup športových pomôcok a zariadení pre vykonávanie športových aktivít

2.8.2 Vybudovanie kina v prírode

2,8,3 Vybudovanie posilňovne

2.8.4 Rekonštrukcia a modernizácia strelnice v obci Ostrý Grúň pre individuálnu streľbu, súťaže, s voľno časovým priestorom, s hygienickým zariadením a kuchynským zariadením

2.8.5 Vybudovanie kaviarne, parkovacej plochy pri vstupe na strelnicu, vybudovanie šatne a hygienického zariadenia

2.8.6 Vybudovanie moderného streleckého centra vhodného aj pre telesne postihnutých, veľkorysého priestoru umožňujúceho streľbu v rôznych polohách so streľbou na pohyblivý terč (streľbu v priestore, zajac, streľbu z dlhých guľových zbraní a TRAP.)

2.8.7 Vybudovanie protihlukovej zábrany na strelnici

Opatrenie 2.9 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek

2.9.1 Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby domov a bytových jednotiek (s celkovou plochou do dvoch hektárov)

2.9.2 Vyznačenie záujmových plôch, zabezpečenie terénnej obhliadky

2.9.3 Vybudovanie inžinierskych sietí k plánovaným stavebným pozemkom

2.9.4 Nákup pozemkov pre budovanie nájomných bytov

Opatrenie 2.10 Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci

2.10.1 Vytváranie podmienok pre športové aktivity v obci

2.10.2 Rozvíjanie cyklotrás v regióne a v obci

2.10.3 Výber lokalít pre výstavbu nových športovísk , spracovanie technickej dokumentácie

2.10.4 Modernizácia osvetlenia na multifunkčnom ihrisku

2.10.5 Vybudovanie ferraty

Opatrenie 2.11 Rekonštrukcia cintorína a domu smútku

2.11.1 Obnova plne funkčného a zachovalého a morálne zastaraného objektu Domu smútku, ktorý sa nachádza v havarijnom stave
2.11.2 Nové spevnenie plôch súvisiacich s cintorínom
2.11.3 Nové prestrešenie plochy pre smútiace rodiny
2.11.4 Nové oplotenie cintorína
2.11.5 Vybudovanie urnových miest
2.11.6 Oprava príjazdovej cesty (oprava oporného múru, obvodových múrov na príjazdovej ceste, odvodnenie plochy)
2.11.7 Bez stavebného zásahu zväčšovať miesta pre uloženie pozostatkov zosnulých
2.11.8 Výmena poškodenej hydroizolácie na obvodovom Dome smútku
2.11.9 Oprava fasády Domu smútku
2.11.10 Rekonštrukcia vnútorného vybavenia Domu smútku (obradná sieň, chladiace boxy, miestnosť pre pohrebné služby a pod.)
2.11.11 Chemická asanácia muriva
2.11.12 Výmena strešnej krytiny
2.11.13 Výmena zdravotechniky (umývadlá, WC misy, pisoárové mušle, výtokové a prítokové armatúry – batérie, ventily a iné)
2.11.14 Vybudovanie nového vykurovania za pomoci nových elektrických spôsobov
2.11.15 Zabezpečenie odvetrania obradnej siene (invertery vykurovania)
2.11.16 Vybudovanie nového oplotenia
2.11.17 Zabezpečenie klampiarskych prác, výmen dverí a okien
2.11.18 Revitalizácia okolia cintorína a Domu smútku
2.11.19 Vybudovanie kanalizácie pre splaškovú vodu
2.11.20 Vybudovanie žumpy
2.11.21 Zabezpečenie protipožiarnej ochrany

Opatrenie 2.12 Možnosti rozšíriť stavebné územie obce z dôvodu potenciálnej výstavby nájomných bytov, rodinných domov a rekreačných chát (s celkovou plochou do dvoch hektárov)

2.12.1 Vyznačenie záujmových plôch dotknutého územia
2.12.2 Vybudovanie celkovej infraštruktúry pre využívanie pozemkov (vybudovanie inžinierskych sietí (voda, plyn, elektrické prípojky a odkanalizovanie, ČOV)
2.12.3 Zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu projektu
2.12.4 Vypracovanie projektovej dokumentácie
2.12.5 V spolupráci s CHKO Ponitrie vymedziť plochy pre možnú výstavbu, ktoré budú slúžiť ako podklad pre vydanie súhlasu k výstavbe

3.Prioritná oblasť – Environmentálne a kvalitné životné prostredie (odpadové hospodárstvo, ochrana životného prostredia, environmentálna štruktúra a vodné hospodárstvo)

Opatrenie 3.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva

3.1.1 Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu (zberný dvor)
3.1.2 Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce
3.1.3 Vybudovanie kompostoviska pre obec
3.1.4 Zvyšovanie environmentálneho povedomia v oblasti separovania KO

3.1.5 Pravidelná údržba verejnej zelene
3.1.6 Zvýšenie intenzity separovaného odpadu
3.1.7 Ekologická likvidácia nahromadeného odpadu

Opatrenie 3.2 Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva
3.2.1 Vybudovanie ČOV
3.2.2 Vybudovanie kanalizácie
3.2.3 Rekonštrukcia vodovodu- havarijný stav

Opatrenie 3.3 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva
3.3.1 Intenzívna ochrana chráneného územia CHKO Ponitrie
3.3.1 Intenzívna ochrana prírody a krajiny

Opatrenie 3.4 Zlepšovanie stavu ovzdušia
3.4.1 Zabezpečovanie ochrany celkového stavu ovzdušia v súlade s legislatívou

Opatrenie 3.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci
3.5.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov pre znižovanie energetickej náročnosti budov v správe obci
3.5.1 Vybudovanie osvetlenia v obci s LED podsvietením

4. Prioritná oblasť Cestovný ruch

4.1 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne
4.1.1 Materiálna a finančná podpora miestnych združení a folklórneho súboru
4.1.2 Využívanie prírodných daností pre budovanie nových NCH, turistických trás a cyklotrás
4.1.3 Vybudovanie rozhľadne vrchu Ostrý Grúň
4.1.4 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci
4.1.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky
4.1.6 Výstavba oddychovej, športovej a relaxačnej zóny v území
4.1.7 Vytváranie podmienok pre rozvoj trvaloudržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti
4.1.8 Rekonštrukcia pamätníkov umučených a padlých občanov

5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie

Opatrenie 5.1 Podpora zamestnanosti
5.1.1 Zapájanie nezamestnaných do aktivizačných prác
5.1.2 V spolupráci s podnikateľskými subjektmi vytvárať podmienky pre zvyšovanie počtu pracovných miest
5.1.3 Podpora vzniku miestnych spolkov, združení
5.1.4 Zapájanie obyvateľov do komunitných aktivít
5.1.5 Založenie sociálneho podniku

Opatrenie 5.2 Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku
5.2.1 Zabezpečenie vzdelávacích kurzov pre začínajúcich podnikateľov
5.2.2 Vytvorenie inštitucionálnych a materiálnych podmienok pre rozvoj tradičného

podnikania
5.2.3 Podpora podnikateľských subjektov na vidieku
5.2.4 Vybudovanie miestneho obchodu slúžiaceho na predaj výrobkov z domu

Opatrenie 5.2 Podpora miestnych spolkov a združení v obci
5.2.1 Materiálna a finančná podpora fungujúcich spolkov a združení
5.2.2 Obnova zaniknutých spolkov (dobrovoľný hasičský zbor, divadelný spolok a pod.)
5.2.3 Organizovanie a podpora kultúrnych podujatí v obci
5.2.4 Vytváranie spolupráce miestnych spolkov a združení v rámci mikroregiónu Kľakovská dolina
5.2.5 Budovanie spolupráce s OOCR Gron
5.2.6 Vytváranie spolupráce s inými športovo-streleckými centrami v rámci iných regiónov

Opatrenie 5.3 Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít
5.3.1 Podieľanie sa občanov na organizovaní podujatí v obci
5.3.2 Motivovanie občanov formou súťaží a iných výhod

Opatrenie 5.4 Podpora tradičného podnikania na vidieku
5.4.1 Vytvorenie inštitucionálnych a materiálnych podmienok pre rozvoj tradičného podnikania
5.4.2 Koordinovanie spolupráce tradičných podnikateľských subjektov a spolkov
5.4.3 Tvorba jarmokov, vianočných trhov a iných kultúrno-spoločenských aktivít v rámci obce so zameraním na zachovanie tradičných remesiel a kultúrnych zvykov

Opatrenie 5.5 Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja
5.5.1 Členstvo obce Ostrý Grúň v OOCR Gron
5.5.2 Aktívne zapájanie a podieľanie obce na realizácii zámerov združení
5.5.3 Členstvo v nových združeniach, ktorých cieľ bude v súlade so strategickými cieľmi obce

6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť

Opatrenie 6.1 Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Ostrý Grúň
6.1.1 Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva
6.1.2 Rozvoj a zvyšovanie informovanosti obce
6.1.3 Podpora propagácie obce
6.1.4 Modernizácia obecného rozhlasu
6.1.5 Aktualizácia a zvyšovanie informovanosti obyvateľov obce cez webovú stránku obce
6.1.6 Vybudovanie optického internetu v obci
6.1.7 Vydanie monografie o obci Ostrý Grúň

D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHRSR obce Ostrý Grúň nadväzuje na programovú časť a to vo väzbe na zoznam opatrení a aktivít, ktoré sú potrebné za zabezpečenie strategických cieľov a obsahujú vecný a časový harmonogram opatrení a aktivít, systém monitorovania a plnenia opatrení a aktivít.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE OSTRÝ GRÚŇ

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ. V tejto časti PHRSR predstavujeme akčný plán pre jednotlivé prioritné oblasti.

7.7.1 Akčný plán

Tabuľka 29 Akčný plán pre prioritnú oblasť Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
1. Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce ciele Dopravná infraštruktúra Technická vybavenosť obce	**Opatrenie 1.1** Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce **Opatrenie 1.2** Modernizácia administratívnych budov **Opatrenie 1.3** Podpora cestovného ruchu **Opatrenia 1.4:** Podpora kultúrnych, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho, prírodného a historického potenciálu obce	**2021 – 2026 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo**

Administratívne budovy **Stabilná hospodárska a ekonomická základňa**	**Opatrenia 1.5** Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne **Opatrenie 1.6** Rozvoj samosprávy v obci	

Tabuľka 30 Akčný plán pre prioritnú oblasť sociálnu

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
2. Prioritná oblasť – Sociálna **ciele** **Školstvo a vzdelanie** **Verejné priestranstvá** **Bývanie** **Športoviská** **Sociálna vybavenosť** **Kvalitná infraštruktúra**	**Opatrenie 2.1** Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry **Opatrenie 2.2** Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života **Opatrenie 2.3** Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci **Opatrenie 2.4** Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk **Opatrenie 2.5** Rekonštrukcia rekreačného zariadenia Dopravárik **Opatrenie 2.6** Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci **Opatrenie 2.7** Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci **Opatrenie 2.8** Rekonštrukcia športovo-streleckého areálu a budovy pre šport a na rekreáciu **Opatrenie 2.9** Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek **Opatrenie 2.10** Budovanie a podpora prevádzky športových zariadení v obci **Opatrenie 2.11** Rekonštrukcia cintorína a domu smútku	**2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo** **2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo** **2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 31 Akčný plán pre prioritnú oblasť

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
3. Prioritná oblasť – Environmentálna **Kvalitné životné prostredie** **ciele** **Odpadové hospodárstvo** **Ochrana životného prostredia** **Environmentálna infraštruktúra a vodné**	**Opatrenie 3.1** Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva **Opatrenie 3.2** Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva **Opatrenie 3.3** Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva **Opatrenie 3.4** Zlepšovanie stavu ovzdušia	**2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo**

hospodárstvo **Ochrana prírody a krajiny**	**Opatrenie 3.5** Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci	**2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 32 Akčný plán pre prioritnú oblasť cestovný ruch

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
4. Prioritná oblasť **Cestovný ruch** **ciele** **Cestovný ruch**	**Opatrenia 4.1** Materiálna a finančná podpora miestnych združení a folklórneho súboru **Opatrenia 4.2** Využívanie prírodných danosti pre budovanie nových NCH, turistických trás a cyklotrás **Opatrenia 4.3** Vybudovanie rozhľadne v obci **Opatrenia 4.4** Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci **Opatrenie 4.5** Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky **Opatrenie 4.6** Výstavba oddychovej, športovej a relaxačnej zóny v území **Opatrenie 4.7** Vytváranie podmienok pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti **Opatrenie 4.8** Rekonštrukcia pamätníka umučených občanov	**2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo** **2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 33 Akčný plán pre prioritnú oblasť Ekonomika a podnikateľské prostredie

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
5 Prioritná oblasť – **Ekonomika a podnikateľské prostredie** **ciele** **Ľudské zdroje**	**Opatrenie 5.1** Podpora zamestnanosti **Opatrenie 5.2** Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku **Opatrenie 5.2** Podpora miestnych spolkov a združení v obci **Opatrenie 5.3** Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít **Opatrenie 5.4** Podpora tradičného podnikania na vidieku **Opatrenie 5.5** Členstvo v združeniach	**2021 – 2026** **v závislosti od výziev** **starosta obce** **obecné zastupiteľstvo**

Tabuľka 34 Akčný plán pre prioritnú oblasť Propagácia a informovanosť v obci

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť ciele Propagácia v obci	**Opatrenia 6.1** Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva **Opatrenie 6.2** Rozvoj a zvyšovanie informovanosti obce **Opatrenie 6.3** Podpora propagácie obce	**2021 – 2026 v závislosti od výziev** **starosta obce obecné zastupiteľstvo**

Spracovala Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

ČASŤ E
8 MONITOROVANIE PHRSR

Monitorovanie PHRSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHRSR,
- Komisia strategického rozvoja,
- Koordinátor pre stratégiu,
- Starosta obce Ostrý Grúň a obecné zastupiteľstvo.

8.1 Spôsob monitorovania PHRSR

Obecný úrad Ostrý Grúň má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni. Pri realizácii PHSR vystupujú ako partneri obyvatelia obce, ktorí boli prizvaní a zúčastnili sa verejných stretnutí, kde definovali svoje požiadavky, spolupracovali pri definovaní silných a slabých stránok svojej obce. Následne aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PHRSR obce. V rámci prípravy dokumentu bol vypracovaný i dotazník, ktorý bol distribuovaný obcou do domácnosti. Všetky podnetné návrhy občanov sú zapracované do PHRSR. K jednotlivým častiam strategického dokumentu boli uskutočnené rozhovory a stretnutia s poslancami a starostom obce na príslušných zasadnutiach obce.

Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHRSR

Realizácia PHSR obce Ostrý Grúň je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky poslancov, OcÚ, partnerov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok, aj jeho prípadná aktualizácia.

Vo vzťahu k realizácii PHRSR obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Obecné zastupiteľstvo taktiež schvaľuje spolufinancovanie projektov. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Najvyšším výkonným orgánom obce Ostrý Grúň a jeho predstaviteľom je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nespadajú do právomocí a kompetencií obecného zastupiteľstva. Starosta sa spolupodieľal na príprave dokumentu, riadil proces realizácie, podpisuje schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (radiace orgány príslušných operačných programov, dodávatelia, kontrolné skupiny projektov a i.).

Inštitucionálnu a administratívnu stránku zabezpečuje obecný úrad. Vzhľadom na personálne poddimenzovanie obecnej samosprávy, bude obecný úrad (v prípade nutnosti a zváženia možností) spolupracovať s externými konzultačnými spoločnosťami.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHRSR v rámci povinnej i nepovinnej činnosti informovania a publicity (pri projektoch financovaných z ŠFRB, PRV, OP KŽP a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov. Vzhľadom na charakter obce, prebieha komunikácia osobným stykom s predstaviteľmi/zamestnancami obce, alebo priamou účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Dôležitým nástrojom komunikácie je pre obec vlastná webová stránka, ďalej informačná tabuľa a rozhlas. Komunikácia s obyvateľmi prebieha neustále až do ukončenia platnosti PHRSR.

Ďalším nástrojom komunikácie sú i rokovania v rámci obecného zastupiteľstva, kde materiál na rokovanie pripravuje starosta obce v súčinnosti so zamestnancami obce. Rovnako tak hlavný kontrolór, vychádzajúc z definície jeho funkcie, môže dať stanovisko k prerokovanému materiálu.

Systém monitorovania a hodnotenia

Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú uvedené v Tab. 29 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OcÚ. Za prípravu monitorovacej správy zodpovedá príslušný garant podľa povahy projektu. Jednať sa pritom môže o starostu obce, hlavného kontrolóra obce, poslancov, resp. inú poverenú osobu.

Cieľom monitorovania je získavanie informácii o reálnom plnení opatrení, o prípadnom negatívnom vývoji, spôsobe realizácie, definovanie a prijatie nápravných opatrení.

Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, OcÚ, poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť je naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo stanovené termíny vykoná korekciu starosta obce. Celkový plán hodnotenia je spracovaný v tabuľke číslo 35.

Tabuľka 35 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2021 - 2026		
Typ hodnotenia	**Vykonať prvýkrát**	**Dôvod vykonania/ periodicita**
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2021	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2021	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Nerozhoduje	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov
		Pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2021 - 2026	Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov

Spracovala Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2020

ČASŤ E

9 FINANČNÁ ČASŤ

9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR

Po schválení PHRSR nastáva vlastná realizácia PHSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHRSR predpodkladá určité finančné a administratívne zabezpečenie. Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR neuvádza pri väčšine opatrení a aktivít. Naplnenie cieľov programu budú uvádzať konečné rozpočty, ktoré budú súčasťou vykonávacích projektov a plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky, environmentálny a trvalo udržateľný rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé z nich však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi. Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje- rozpočet obce;

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- finančné prostriedky z Európskej únie (programovacie obdobie 2021 − 2026)
- finančné prostriedky z rozpočtu obce.
- finančné prostriedky zo štátnych dotácií
- finančná podpora z VÚC Banská Bystrica

Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov

Financovanie jednotlivých projektov bude viaczdrojové, pričom závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa opierať o zdroje obce, štátu, EÚ, VÚC, OP KŽP, PRV a súkromné zdroje. Vyčíslenie jednotlivých zámerov bolo stanovené kvalifikovaných odhadom, prieskumom a taktiež sa vychádzalo z existujúcich výkazov výmer/rozpočtov projektantov. Finálne podoby budú súčasťou ŽoNFP a budú vychádzať najmä z procesu verejného obstarávania.

Tabuľka 36 Indikatívny rozpočet – sumarizácia

Oblasť/Rok	Rok 2021 - 2026
Hospodárska oblasť	podľa potreby
Sociálna oblasť	podľa potreby
Environmentálna oblasť	podľa potreby
Spolu	podľa potreby

Zdroj: vlastné spracovanie

Finančný rámec pre realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít budú súčasťou príloh monitorovacích správ, ktoré budú priebežne vypracovávané a dopĺňané po schválení potrebných zdrojov pre ich financovanie a zrealizovanie.

Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (SR, EÚ) a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Do kategórie s vysokou prioritou sú zaradené projekty s oporou vo VZN obce, projekty v rámci združenia Kĺakovského regiónu a projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením a ukončeným procesom verejného obstarávania. Strednú prioritu majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

Tabuľka 37 Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov (upravený pre potreby obce)

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium - Opis podmienok pre zaradenie do priority	Projekt
1	**Najvyššia**	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ b) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu Splnená jedna z podmienok	**1.Prioritná oblasť Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce** **2.Prioritná oblasť Sociálna** **4. Prioritná oblasť Cestovný ruch**
2	**Vysoká**	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO c) Projekty združenia Kľakovskej doliny Splnená jedna z podmienok	**3. Prioritná oblasť Environmentálna Kvalitné životné prostredie** **5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie**
3	**Stredná**	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania	**6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť**

Zdroj: vlastné spracovanie

ČASŤ G

ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ostrý Grúň je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Predmetný PHRSR obce Ostrý Grúň bol aktualizovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: ..... 2020 a jeho aktualizáciu dokumentuje nasledovná Tabuľka 38.

Tabuľka 38 Schválenie a aktualizovania PHSR obce Ostrý Grúň

Schválenie PHSR	
Dokument	Program rozvoja obce Ostrý Grúň na roky 2021 – 2026. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR január 2020).
Spracovanie	Spracovanie: spracovanie PHSR vykonala obec bezplatne v partnerstve s poradenskou spoločnosťou- Mgr. RNDr. Annou Štefankovou, ktorá koordinovala proces tvorby PHRSR a zabezpečovať dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania júl 2020 − november 2020
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada) Verejné pripomienkovanie: december 2020 Posudzovanie SEA – relevantné
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva – obecné zastupiteľstvo schvaľuje PHSR obce Ostrý Grúň na roky 2021 − 2026.

Zdroj: vlastné spracovanie

ČASŤ H

IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHRSR) s výhľadom do roku 2021 bude do roku 2026 implementovaný konkrétnymi projektmi a akčným plánom, ktorý bude mať časový harmonogram a návrh finančného a organizačného zabezpečenia. Obecný úrad v spolupráci s obecným zastupiteľstvom vypracuje plán vedenia obce a informatívne správy, ktoré bude zverejňovať na internetovej stránke obci a na verejných informačných tabuliach.

Predkladať návrhy na modifikovanie PHRSR bude v právomoci Výboru pre PHRSR, Kooordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHRSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvaru návrh na modifikovanie PHSR. Na zasadnutia Výboru v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Koordinátor Dopadovú analýzu plnenia PHRSR.

Doplnenie PHRSR, prípadne jeho nové aktualizovanie sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. V nevyhnutnom prípade sa môže kvôli PHRSR tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru alebo obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHRSR obce Ostrý Grúň bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 2020 uznesením č. bod c/.

Pečiatka obce:

Mgr. Július Remenár
starosta obce Ostrý Grúň

Príloha A1

1. OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE OSTRÝGRÚŇ NA ROKY 2021 – 2026

Vstupná správa pre spracovanie/aktualizáciu strategického dokumentu PHRSR **v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválnej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 zo dňa 26. apríla 2017**	
VÚC/skupina obcí/mesto/obec	*Obec Ostrý Grúň*
Zadávateľ tvorby stratégie	*Obec Ostrý Grúň*
Identifikácia územnej/-ných samospráv/-y, pre ktorý/-é sa dokument spracováva	*Obec Ostrý Grúň* *Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK), okres Žarnovica (ZC),*
Plánovacie obdobie	*2021 – 2026*
Navrhovaný/menovaný gestor spracovania PHRSR a jeho kontaktné údaje	*Za riadenie procesu spracovania je zodpovedný:* *p. starosta OcÚ p. Mgr. Július Remenár* *Obecný úrad Ostrý Grúň 193* *966 77 Ostrý Grúň* *Tel.: 045 / 686 61 14* *E-mail: obec@ostrygrun.sk*
Navrhovaný/menovaný koordinátor prípravných prác spracovania PHRSR a jeho kontaktné údaje	*RNDr. Mgr. Anna Štefanková* *Tel.: 0940892263, 0911960944* *E-mail: anulastefankova@gmail.com*
Členovia prípravného tímu/spracovatelia vstupnej správy	*starosta obce Ostrý Grúň: p. Mgr. Július Remenár* *spracovateľ PHRSR: p. RNDr. Mgr. Anna Štefanková*
A. Základné údaje o PHRSR	
1. Hlavné ciele, výzvy, problémy a impulzy, na ktoré PHRSR bude reagovať	
1.1. Hlavné impulzy pre spracovanie dokumentu	
Hlavným impulzom pre spracovanie PHRSR obce Ostrý Grúň je zabezpečiť nový PHRSR z dôvodu identifikovania potrieb a riešenia aktuálnych výziev, z povinnosti vyplývajúcich z aktualizácie zákonov a iných právnych noriem, v záujme zlepšenia kvality života a podmienok pre ekonomické aktivity občanov v obci Ostrý Grúň. Nový dokument PHRSR a jeho zmeny sa týkajú vytvorenia operatívnych cieľov a nástrojov , priorít a strategických cieľov pre implementáciu integrovanej stratégii miestneho a regionálneho rozvoja a pre lepšie využitie potenciálu obce (s využitím smart prístupov, riešení, techník a technológií). PHRSR zabezpečí implementáciu a princípy programovania regionálnej politiky Európskej únie. Cieľom dokumentu je podporiť rozvoj cestovného ruchu, miestneho turizmu a vytvoriť nové pracovné príležitosti. PHRSR bude riešiť adekvátne výzvy a problémy na základe spoločnej reakcie občanov v rámci obce Ostrý Grúň a zlepšovať prístup k finančným a iným zdrojom pri posudzovaní a poskytovaný finančných prostriedkov z fondov EÚ a ostatných verejných zdrojov. Výstupmi monitorovania údajov sa stali dotazníky (so zameraním na analýzy potrieb obyvateľov obce Ostrý Grúň) a ostatné dostupné zdroje (analýzy o území), monitoring existujúceho PHRSR a iné potreby v rámci spoločných výziev v rámci územnej spolupráce.	

1.2. Hlavné výzvy a problémy, na ktoré dokument reaguje

,,Obec Ostrý Grúň bude obcou s dobrým menom v regióne, atraktívnou pre návštevníkov, bude ústretová a priateľská k svojim obyvateľom a rovnocenným partnerom k susedným obciam. Obec zabezpečí trvalo udržateľný rozvoj, po ekonomickej, sociálnej a kultúrnej stránke. Jej rast bude zabezpečený v súlade s prírodným, kultúrnym a historickým potenciálom. Obec bude poskytovať dobré podmienky pre bývanie, podnikanie, bude smerovať k environmentalistike a k budovanie ekologicky neškodným prevádzkam vo všetkých oblastiach. Obec sa bude snažiť udržiavať život obyvateľov v udržiavanom a kvalitnom životnom prostredí, s komplexne vybavenou technickou a sociálnou infraštruktúrou. Obec bude vytvárať vhodné podmienky pre trávenie voľného času, rozvíjať spoločenský a kultúrny život, uchovávať tradície, organizovať spoločenské, kultúrne a športové podujatia. Obec Ostrý Grúň sa bude orientovať na vidiecky cestovný ruch a na trvalo udržateľný turizmus. U mladšej generácii bude upevňovať tradície predkov obce.“

1.3. Hlavné ciele PHRSR vrátane predbežnej vízie

Pre naplnenie stanovenej vízie si obec v PHRSR stanovila nasledovné hlavné špecifické ciele:

1. Posilňovať hospodárstvo a technický rozvoj v obci.

2. Posilňovať kvalitu života občanov, rozvíjať kultúru, cestovný ruch, trvalo udržateľný rozvoj, sociálnu sféru.

3. Obec Ostrý Grúň svojimi aktivitami sa bude zameriavať na rozvoj ekologicky neškodných prevádzok a svoje ciele bude smerovať na rozvojové projekty, na environmentálnu oblasť a na posilnenie existujúceho potenciálu v obci.

2. Predpokladaný obsah strategického dokumentu

Obsah:

ÚVOD.....5

ČASŤ A

ANALYTICKO- STRATEGICKÁ ČASŤ.....17

1 AUDIT ZDROJOV.....17

1.1 Základná charakteristika obce Ostrý Grúň a vymedzenie územia.....17

1.1.1 Základné údaje o obci 17

1.1.2 História obce Ostrý Grúň.....18

1.1.3 Heraldické znaky obce.....20

1.1.4 Členstvo obce Ostrý Grúň v združeniach.....20

1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie.....20

1.3 Prírodné pomery.....21

1.3.1 Geomorfologické pomery a reliéf.....21

1.3.2 Geologické pomery.....22

1.3.3 Pedologické pomery.....22

1.3.4 Klimatické pomery.....23

1.3.5 Hydrologické pomery.....25

1.3.6 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia.....25

1.4 Demografická charakteristika.....26

1.4.1 Obyvateľstvo.....26

1.4.2 Dynamika obyvateľstva.....27

1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra.....28

1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva.....30

1.4.5 Zamestnanosť.....30

1.4.6 Nezamestnanosť.....31

1.5 Technická vybavenosť obce Ostrý Grúň.....32

1.6 Domový a bytový fond.....39

1.7 Doprava.....42

1.8 Športová infraštruktúra....44
1.9 Kultúra....44
1.10 Služby a podnikanie v obci....46
1.11 Školstvo....47
1.12 Neziskové inštitúcie v obci....47
1.13 Cestovný ruch a kultúrne pamiatky v obci....47
2 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV....53
2.1 Výsledky z dotazníkov....53
3 FINANČNÁ ANALÝZA....56
3.1 Finančná analýza obce Ostrý Grúň....56
4 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA....57
4.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Ostrý Grúň....58
4.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce....60
4.3 Analýza problémov....61
ČASŤ B
STRATEGICKÁ ČASŤ....62
5 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV....62
5.1 Stratégia rozvoja obce Ostrý Grúň na obdobie rokov 2021− 2026....62
5.2 Strategické ciele, programové osi a špecifické ciele rozvoja obce....64
ČASŤ C
C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ....69
6 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ OBCE OSTRÝ GRÚŇ
NA OBDOBIE ROKOV 2021 − 2026....69
6.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov....69
ČASŤ D
D REALIZAČNÁ ČASŤ....77
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE
REALIZÁCIE PHRSR OBCE OSTRÝ GRÚŇ....77
ČASŤ E
8 MONITOROVANIE PHRSR....81
8.1 Spôsob monitorovania PHRSR....81
ČASŤ F
9 FINANČNÁ ČASŤ....84
9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR....84
ČASŤ G
ZÁVER....86
ČASŤ H
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ....87

2.1. Charakter dokumentu

PHRSR obce Ostrý Grúň je strednodobý strategický rozvojový dokument na miestnej úrovni s uplatnením princípov smart (inteligentného, rozumného) rozvoja v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho hospodárskeho a sociálneho rozvoja a v znení neskorších predpisov a v súlade s Metodikou tvorby PHRSR 2020, verzii 1.0.3 a v zmysle s inštitucionálnym rámcom tvorieb verejných stratégií, ktoré sú schválené uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovými dokumentmi. Hlavné ciele a priority PHRSR sú ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec Ostrý Grúň nachádza.

2.2. Body obsahu PHRSR

PHRSR obce Ostrý Grúň sa skladá z analytickej, strategickej, programovej, realizačnej a z finančnej časti. Dokument je vypracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v NSRR,

pričom zohľadňuje ciele a prior ty ustanovené v programe rozvoja príslušnej VÚC a je vypracovaný aj podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

2.3. Vymedzenie územia a územné členenie stratégie/definované strategicko-plánovacie regióny (pri Vstupnej správe PHRSR VÚC a PHRSR skupiny obcí)

Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK), okres Žarnovica (ZC), obec Ostrý Grúň

3. Uvažované/požadované variantné riešenia zohľadňujúce impulzy, výzvy, problémy, ciele a geografický rozmer PHRSR

PHRSR obce Ostrý Grúň na roky 2020 – 2025 je vypracovaný v jednom variantnom riešení. Strategický dokument určuje ciele a priority rozvoja obce, ktoré boli prerokované a schválené obecným zastupiteľstvom a ktoré vychádzajú z potrieb a vízií obyvateľov obce Ostrý Grúň.
S prihliadnutím na obsah a rozsah dokumentu obec Ostrý Grúň neplánuje vlastný rozvoj uskutočňovať nad rámec svojho územia a na úkor iných obcí. Zámery presahujúce hranice katastra obce Ostrý Grúň sú obsiahnuté v programových dokumentoch na vyšších hierarchických úrovniach, ktorých samotná realizácia však nie je v kompetencii obce.

4. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania PHRSR a zodpovednosti za jednotlivé kroky

Fáza/ Krok	Obsah	Začiatok fázy	Koniec fázy	Zodpovedná osoba/partner
	Uviesť fázy a kroky v zmysle Metodiky (výstup kroku 2.8 Metodiky)			

5. Vzťah PHRSR k iným strategických dokumentom

Názov dokumentu	Subjekt, ktorý dokument obstaral/schvaľoval	Časové zameranie	Relevantnosť k spracovávanému PHRSR
Predchádzajúci PHSR obce na roky 2015- 2020. *Územný plán obce Ostrý Grúň*	*Obecné zastupiteľstvo obce Ostrý Grúň- uznesením obecného zastupiteľstva*	*2021 - 2026*	*PHRSR obce Ostrý GrúŇ je v súlade a nadväzuje na nadradené strategické dokumenty európskej, národnej a regionálnej úrovne. Napr.:* *-Stratégia Európa 2020* *- Národná stratégia regionálneho rozvoja,* *- Program rozvoja vidieka* *-Integrovaný regionálny*

			operačný program *-Operačný program Kvalita životného prostredia,* *- Operačný program ľudské zdroje,* *- Metodika na vypracovanie PHRSR,* *-PHRSR BBSK na roky 2015 – 2023*

6. Orgán kompetentný na priatie PHRSR

Obecné zastupiteľstvo obce Ostrý Grúň

B. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch implementácie PHRSR

1. Predpokladané požiadavky na vstupy/zdroje

Finančné zdroje	500 Eur.
Ľudské zdroje	Dotknutú verejnosť tvoria obyvatelia obce Ostrý Grúň
Materiálne zdroje	

2. Údaje o predpokladaných výstupoch/efektoch

-Definovanie stratégie rozvoja obce
- Stanovenie strategických cieľov, špecifických cieľov a aktivít potrebných na ich zameranie
- Vytvorenie harmonogramu aktivít- akčného plánu plnenia PRO
- Vytvorenie finančného plánu
- Zvýšenie úrovne technickej a občianskej vybavenosti obce Ostrý Grúň
- Zlepšenie dopravnej infraštruktúry
-Efektívnejšie využitie pozemkov a budov v obci
- Podpora cestovného ruchu a turizmu
-Rekonštrukcia obecných nehnuteľností
- Rozvoj a podpora bývania v obci
- Revitalizácia verejných priestranstiev
- Rozvoj kultúrneho a športového života
- Zefektívnenie odpadového hospodárstva
- Zlepšenie protipovodňových opatrení
- Efektívna ochrana prírody a krajiny
-Zlepšenie sociálnych a opatrovateľských služieb v obci
- Hierarchia výstupov (strategických cieľov PHRSR) je v dokumente spracovaná v prehľadnej tabuľke od str. 63-64 kde sú uvedené krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele obci Ostrý Grúň.

3. Možné riziká súvisiace s tvorbou a implementáciou PHRSR

Pri realizácii PHRSR sa môžu vyskytnúť možné riziká súvisiace s nedostatkom finančných prostriedkov,

v dôsledku legislatívnych a politických zmien a v dôsledkoch pandémií a iných faktorov, ktoré sú spracované vo SWOT analýze na str. 58-61

C. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie kľúčových partnerov (hlavných aktérov rozvoja, dotknutej verejnosti vrátane jej združení a osobitne sociálno-ekonomických partnerov)

1.1. Definovanie hlavných aktérov rozvoja obce/skupiny obcí/mesta/VÚC

Uviesť kľúčových aktérov rozvoja (výstup kroku 2.6. Metodiky)

1.2. Definovanie dotknutej verejnosti

Uviesť vymedzenie verejnosti, ktorá môže byť dotknutá procesom spracovania a implementácie PHRSR (výstup kroku 2.6. Metodiky)

1.3. Definovanie partnerov verejného sektora – sociálno-ekonomických partnerov

Identifikácia partnera	Hlavná motivácia partnera pre spoluprácu	Kapacita pre zapojenie do tvorby PHRSR	Návrh inštitucionalizácie partnerstva resp. využitia existujúcej	Návrh kľúčových fáz zapojenia partnera
Uviesť subjekty, ktoré sú aktívne a majú záujem o účasť na procese tvorby a implementácie PHRSR	*Uviesť aká je motivácia aktívnej účasti partnera*	*Uviesť akú má partner kapacitu na zapojenie sa do tvorby a implementácie PHRSR*	*Navrhnúť spôsob inštitucionalizované ho zapojenia partnera do tvorby a implementácie PHRSR*	*Navrhnúť, v ktorých fázach tvorby a implementácie PHRSR bude partner hlavne zahrnutý*

1.3.1. Návrh koordinačnej štruktúry procesu spracovania PHRSR

Gestor tvorby stratégie	*Mgr. Július Remenár- starosta obce Ostrý Grúň*
Koordinátor prípravných prác	*RNDr. Mgr. Anna Štefanková a poslanci Obecného úradu Ostrý Grúň* *Mgr. Július Remenár- starosta obce Ostrý Grúň*
Koordinátor tvorby stratégie	*RNDr. Mgr. Anna Štefanková*
Členovia riadiaceho výboru	*Poslanci Obecného úradu Ostrý Grúň spoločne so starostom obce*
Tím pre koordináciu tvorby a implementácie	*Poslanci Obecného úradu Ostrý Grúň v obci*

Pracovné skupiny zodpovedné za jednotlivé úlohy

Pracovné tímy v strategicko-plánovacích regiónoch a ich koordinátori	Tematické pracovné tímy a ich koordinátori
Poslanci OcÚ obce Ostrý Grúň	*RNDr. Mgr. Anna Štefanková*

2. Zoznam dotknutých subjektov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a doplnení niektorých zákonov

Úrad BBSK, Banská Bystrica, Okresný úrad v Žarnovici- Odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad v Žarnovici- Odbor krízového riadenia, Okresný úrad Žiar nad Hronom- Pozemkový a lesný odbor, Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žiar nad Hronom, ÚPSVaR Banská Štiavnia, Banskobystrická regionálna správa ciest- závod Žiar nad Hronom a iné.

3. Dotknuté susedné štáty

Obec Ostrý Grúň nie je v rámci Slovenskej republiky pohraničnou obcou a v rámci realizácie PHRSR neplánuje rozvojové aktivity, ktoré by ovplyvnili susedné štáty.

Autorské práva:

Bez súhlasu spracovateľa RNDr. Anna Štefanková nemožno vykonať extrakciu a/alebo reutilizáciu podstatnej časti obsahu databázy dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ostrý Grúň na roky 2021−2026 (t.j. napr. v časti čo aj len jedného diela), pokiaľ sa táto vykonáva s cieľom získať, hoci aj nepriamo v akýkoľvek majetkový prospech. Právo uverejnenia je výhradne určené za účelom verejného zverejnenia OcÚ Ostrý Grúň a použitie materiálu je možné len za účelom spracovania projektov a jednotlivých zámerov a za účelom ich pravidelného monitorovania.